

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ضرورت رجوع به نهج البلاغه، برگرفته از کلام

امیرالمؤمنین علیه السلام در نهج البلاغه

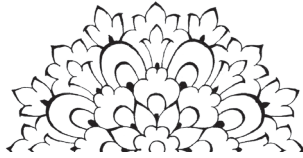
اصول و مبانی فکری استاد ارجمند حاج بهرام رحیمی

بنیانگذار نهضت نهج البلاغه خوانی آسان

مبتنی بر روش و سیره اهل بیت علیهم السلام.

استاد ارجمند حاج بهرام رحیمی
بنیانگذار نهضت نهج البلاغه خوانی آسان

فهرست مطالب

۵	حدیث براء بن عازب
۵	آیات اسم اعظم
۶	نهج البلاغه در کلام امامین انقلاب
۸	مقدمه
۹	شرح حال استاد رحیمی
۱۱	مقدمه کتاب ترجمه آسان
	• بخش اول:
۱۵	ضرورت رجوع به نهج البلاغه
	• بخش دوم:
۲۳	فرمایشات استاد رحیمی (ویژهٔ مربیان)
	• بخش سوم:
۲۹	فرمایشات استاد رحیمی (معرفی نهج البلاغه)
	• بخش چهارم:
۳۷	فرمایشات استاد رحیمی (تاکیدهای پرتکرار)
۴۹	• جمع بندی و نتیجه گیری
۵۲	دعای یا من اظهر الجمیل و فضیلت های این دعا

اسم اعظم خداوند و اثرات آن از لسان مبارک امیرالمؤمنین علیه السلام

حدیث براء ابن عازب :

براء بن عازب گوید: بر امیرالمؤمنین علیه السلام وارد شدم و آن جناب را به خدا سوگند دادم که مرا به اعظم اسمایی که خداوند رحمان جبرئیل را به ارسال آن مخصوص داشت و او رسول خدا را و آن حضرت شما را، مخصوص گردان. امام علیه السلام فرمود: اگر سؤال تو نمی بود من اراده داشتم که آن را تا در قبرم نهاده شوم پوشیده بدارم. هرگاه خواهی خدا را به اسم اعظم وی بخوانی، شش آیه اول سوره حدید بعد از «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» تا «وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ» و آخر سوره حشر از «هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ» تا آخر سوره را بخوان، و پس از آن بگو «ای کسی که چنانی با من چنین کن» (یعنی حاجت خود را بخواه) که سوگند به خداوند اگر بر [انسان] شقی بخوانی سعید می گردد. براء گفت: قسم به خدا من آن را برای دنیا نمی خوانم. امام علیه السلام فرمود: همین درست است، رسول خدا مرا هم این چنین وصیت فرمود جز اینکه مرا امر کرد که خدا را به وسیله آن در کارهای بزرگ و دشوار روزگار بخوانم.

منبع: رساله نور علی نور علامه حسن حسن زاده آملی (رحمت الله علیه)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (۱) لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (۲) هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (۳) هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۗ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (۴) لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ (۵) يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ۗ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (۶)

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۗ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ۗ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ (۲۲) هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ ۗ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ (۲۳) هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ ۗ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ ۗ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (۲۴)

به نام خداوند بخشندهٔ مهربان

آنچه در آسمان‌ها و زمین است برای خدا تسبیح می‌گویند؛ و او عزیز و حکیم است. (۱) مالکیت [و حاکمیت] آسمانها و زمین از آن اوست؛ زنده می‌کند و می‌میراند؛ و او بر هر چیز تواناست! (۲) اول و آخر و پیدا و پنهان اوست؛ و او به هر چیز داناست. (۳) او کسی است که آسمانها و زمین را در شش روز (شش دوران) آفرید؛ سپس بر تخت قدرت قرار گرفت [و به تدبیر جهان پرداخت]؛ آنچه را در زمین فرو می‌رود، و آنچه را از آن خارج می‌شود و آنچه از آسمان نازل می‌گردد و آنچه به آسمان بالا می‌رود [همه را] می‌داند؛ و هر جا باشید او با شماست، و خداوند به آنچه انجام می‌دهید بیناست! (۴) مالکیت آسمان‌ها و زمین از آن اوست، و همه کارها به سوی او باز می‌گردد. (۵) شب را در روز داخل می‌کند و روز را در شب؛ و او به آنچه در دل سینه‌ها وجود دارد داناست. (۶)

او خدایی است که معبودی جز او نیست، دانای آشکار و نهان است، و او بخشنده و مهربان است! (۲۲) او خدایی است که معبودی جز او نیست، حاکم و مالک اصلی اوست، از هر عیب منزّه است، به کسی ستم نمی‌کند، امنیت بخش است، مراقب همه چیز است، قدرتمندی شکست ناپذیر که با ارادهٔ نافذ خود هر امری را اصلاح می‌کند، و شایستهٔ عظمت است؛ خداوند منزّه است از آنچه شریک برای او قرار می‌دهند! (۲۳) او خداوندی است خالق، آفریننده ای بی سابقه، و صورتگر [ی بی نظیر]؛ برای او نامهای نیک است؛ آنچه در آسمانها و زمین است تسبیح او می‌گویند؛ و او شکست ناپذیر و حکیم است!

نهج البلاغه در کلام امامین انقلاب:

□ ما مفتخریم که کتاب نهج البلاغه، که بعد از قرآن کریم بزرگترین دست‌نویس زندگی مادی و معنوی و بالاترین کتاب‌رهای بخش بشر است و دستورات معنوی و حکومتی آن بالاترین راه نجات است از امام معصوم ماست (بخشی از وصیت‌نامه‌ی الهی سیاسی امام خمینی رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ).

□ نهج البلاغه کتاب تدوین شده انقلاب اسلامی است و آیین‌نامه این انقلاب می‌تواند به حسابش آورد (بخشی از سخنرانی مقام معظم رهبری مورخ ۱۳/۰۲/۱۳۵۹).

□ ما اگر بخواهیم امروز انقلاب اسلامی را ادامه دهیم، یعنی آنچه به معنای واقعی کلمه انقلاب اسلامی است، بایستی اسلام را همه جانبه مراعات کنیم و نمودارش نهج البلاغه

است. همه چیز در نهج البلاغه است؛ جنگ و آموزش نظامی، سیاست، دیپلماسی، ارتباطات خارجی، اخلاق، عبادت، زهد، ... نهج البلاغه چند بعدی نمودار اسلام چند بعدی است که برای دوام انقلاب اسلامی و ساختن یک انسان چند بعدی ضروری لازم است (بخشی از سخنرانی مقام معظم رهبری مورخ ۱۳/۰۲/۱۳۵۹).

تأکید رهبر انقلاب در زمینه درس گرفتن از امیرالمؤمنین علیه السلام و توصیه به فعالان فرهنگی

باید به مطالعه و آموزش نهج البلاغه توجه ویژه ای داشت.

□ این ایام متعلق به امیرالمؤمنین علیه السلام است؛ این هم برای ما درس است، امیرالمؤمنین قله عدالت است، قله تقوا است، قله گذشت است، در طول تاریخ اگر ملت ایران و ملت‌های مسلمان بخواهند استفاده کنند از درس این انسان بزرگ و برترین انسانها بعد از پیغمبر اکرم، باید به نهج البلاغه بیشتر مراجعه کنند. من توصیه میکنم امسال فعالان عرصه ی فرهنگی به مطالعه ی نهج البلاغه و آموزش نهج البلاغه توجه ویژه ای داشته باشند. ۰۱/۰۱/۱۴۰۴.

آتش به اختیار فرهنگی

□ امروز ما باید به نهج البلاغه برگردیم، فضلا و اندیشمندان کار خود را بکنند، اما جوان‌ها نباید منتظر اساتید، فضلا و پیشروان اندیشه و علم و ادب بمانند. [کتاب نهج البلاغه از دیدگاه مقام معظم رهبری، محمد مهدی علیقلی، صفحه ۸۳ چاپ و نشر بین الملل].

با یاد و نام خداوند کریم و به مدد اهل بیت علیهم السلام خاصه توجهات حضرت ولی عصر روحی و ارواحنا فدا، هدف از تدوین این جزوه بهره‌گیری از راه و روش استاد ارجمند حاج بهرام رحیمی بنیانگذار نهضت نهج البلاغه خوانی آسان می‌باشد که طی بیست و پنج سال تجربه ایشان بدست آمده است، عنوان و نام جزوه «روش آسان» با اقتباس از عنوان کتاب، که نهج البلاغه آسان نام گذاری شده انتخاب گردید، نهضت نهج البلاغه خوانی آسان تضمین می‌دهد که با بهره‌گیری از جزوه پیش رو بکارگیری راهکارهای آن خواهید دید که نهج البلاغه برخلاف تصور، بسیار بسیار آسان و قابل فهم برای همه اقشار جامعه می‌باشد، ما امروز پس از گذشت ۴۷ سال از انقلاب شکوهمند جمهوری اسلامی اگر بخواهیم نموداری از اسلام چند بعدی ترسیم کنیم و برای جامعه بشری که امروز به معنای واقعی به بن بست رسیده است راه حلی بیابیم، راه برون رفت از این مشکلات رجوع به دستورات اهل بیت علیهم السلام است. و اگر مسلمین عالم سخنان حضرت را می‌فهمیدند و عمل می‌کردند می‌بایست به کل دنیا و سایر ادیان خط و خطوط می‌دادند، اما متأسفانه با وجود ثروتی چون امیرالمؤمنین علیه السلام که در حکمت سی و هشتم نهج البلاغه فرمودند هیچ ثروتی چون عقل و هیچ فقری چون بی‌خردی نیست، مسلمین عالم عقل خود را (امیرالمؤمنین علیه السلام) رها کرده اند و لذا تمام گرفتاریهای بشر امروزی دوری از معارف و دستورات امیرالمؤمنین و اهل بیت علیهم السلام است، جزوه حاضر و پیش رو محصول یادداشت‌های گروهی از شاگردان استاد رحیمی است که هر کدام در طول سالیان این اصول و مبانی فکری را که همه مبتنی بر احادیث و روایات اهل بیت علیهم السلام بوده مبنای اجرای جلسات قرار داده اند و هر جا که این اصول و مبانی رعایت شده نتیجه بخش بوده است، لذا موسسه نهضت نهج البلاغه خوانی آسان بر آن شد تا این تجربیات ارزشمند را جمع‌آوری نموده و در اختیار عموم مردم، علی‌الخصوص افرادی که تصمیم دارند به شیوه آسان معارف نهج البلاغه را در وهله اول خود بیاموزند و در گام بعدی به مردم منتقل نمایند قرار دهد. لذا هر ایده و روشی که استاد در جلسات فرمودند به اختصار در این جزوه ارائه می‌گردد. بنا بر این آنجا که مطلب از فرمایشات استاد است با عنوان «فرمایش استاد» [۱] و جایی که روایات و احادیث درج گردیده با عنوان «احادیث و روایات» با ذکر منبع و ماخذ درج می‌گردد. امید است مورد استفاده عموم مردم علی‌الخصوص مبلغین نهج البلاغه واقع گردد. ان شاء الله.

«فرمایشات استاد» در سه عنوان، طرح ریزی شده است.

- فرمایشات استاد (ویژهٔ مربیان) جهت اداره جلسات نهج البلاغه.
- فرمایشات استاد (در معرفی نهج البلاغه) جملات انگیزشی که مربیان استفاده خواهند کرد.
- فرمایشات استاد (تاکیدهای پرتکرار) جملاتی که مورد تأکید و دارای اهمیت می‌باشد.

استاد ارجمند حاج بهرام رحیمی بنیانگذار نهضت نهج البلاغه خوانی آسان در سال ۱۳۲۳ هجری شمسی در شهر زنجان چشم به جهان گشود وی تحصیلات مکتب و دوره ابتدایی خود را در شهر زنجان سپری نمود، از همان ابتدا هوش و ذکاوت ایشان به گونه ای بود که استادش، اداره کلاس و آموزش قرآن به هم کلاسی هایش را به ایشان سپرده بود. روزی استادش پدر ایشان را احضار نموده و به او مؤذنه داد که فرزند شما دارای نبوغ و استعداد فوق العاده بوده و در آینده شخص مهمی خواهد شد و سفارش او را به پدر نمود اما متأسفانه پدر در سن ۱۲ سالگی فرزندش، به دیار باقی شتافت.

ایشان از سن بیست سالگی عازم شهر تهران شده و کسب و کار خود را در تهران شروع می کند. پس از مدتی کوتاه استاد در شغل و حرفه خود به واسطه نبوغی که داشت سرآمد متخصصین و مخترعین آن حوزه شده و اختراعاتی در زمینه شغلی خود نیز داشته اند که ذکر آن در این مقال نمی گنجد. ایشان فرمودند که از همان اوان جوانی دنبال این بودند که در هر زمینه ای سرآمد باشند، و داشتن تقوی الهی و اخلاص [۱] این امر را بر استاد میسر کرده بود، در کنار کار و شغل خود، علاقه شدید به مکتب اهل بیت علیهم السلام و کسب دانش الهی، ایشان را بر این داشت که از محضر علما و عرفای صاحب نام معاصر بهره ها ببرد. علاقه وافر ایشان به اهل بیت علیهم السلام سبب شده بود که در کسوت ذاکری و مداحی نیز دستی داشته و با نغمه های فارسی و آذری ارادت خود را به اهل بیت علیهم السلام ابراز نمایند. در اولین سفری که در سن ۲۰ سالگی به مشهد مقدس مشرف شدند از امام رضا (علیه آلاف تحیه و الثناء) درخواست نمودند که به ایشان کاری عطا فرمایند که دو ویژگی داشته باشد:

اول اینکه (آن کار) رودست و بالادست نداشته باشد، دوم اینکه بی نهایت و تمام نشدنی باشد. و این امر بعد از سی سال طلب و تمنا از جانب امام رضا علیه السلام به ایشان عطا شد و فهم نهج البلاغه از سرچشمه معارف امیرالمؤمنین کام دل و قلب و روح و جسم و جانشان را سیراب نمود. دیگر محضر علما و عرفا ایشان را جوابگو نبود چون استاد گمشده خودش را پیدا کرده بود و به قول خودش خوراننده غذای علمی (امیرالمؤمنین علیه السلام) به او [نهج البلاغه را] خورانده بود.

[۱] پیامبر صلی الله علیه و آله فرمودند: مَنْ أَخْلَصَ لِلَّهِ أُنْعِمَ صَبَاحًا ظَهَرَ تَبَايَعِ الْحِكْمَةِ مِنْ قَلْبِهِ عَلَى لِسَانِهِ؛ هر کس چهل روز خود را برای خدا خالص کند چشمه های حکمت از قلب وی برزیانش جاری می شود. [نهج الفصاحه، ج ۲۸۳۶]

استاد رحیمی پس از این مرحله واله و سرگردان شده شغل و زندگی و کسب و کار و مداحی و همه را رها کرده بود و به چیزی فکر نمی کرد مگر گسترش نهج البلاغه و معرفی امیرالمؤمنین علیه السلام، او می خواست دست مردم را در دستان مبارک امیرالمؤمنین علیه السلام قرار دهد و نهج البلاغه این امر را میسر کرده بود، در سرما و گرما، دور و نزدیک سفر و حضر به عشق امیرالمؤمنین شهر به شهر (بدون وسیله نقلیه شخصی) می چرخید و فریاد می زد که چرا حقیقت قرآن مهجور مانده است و چرا مسلمین عالم با وجود اینکه می توانند آقای دنیا باشند در فقر و فلاکت زندگی می کنند و چرا با وجود نهر بزرگ معارف امیرالمؤمنین علیه السلام، مردم آب آلوده چاله هارا می کنند. در این راستا ابتدا کار تبلیغ و گسترش نهج البلاغه با یکی از ترجمه های موجود که مورد تایید مقام معظم رهبری واقع شده بود آغاز شد و این ترجمه ضمن مزایای زیادی که داشت از جمله سلیس و روان بودن و بیان مفاهیم با عبارات موزون و شیوایی در کلام، علیرغم اینها بعضاً علمایی که به زبان عربی تسلط داشتند، اشکالاتی بر این ترجمه می گرفتند که این امر عملاً بخشی از وقت جلسات را به خود اختصاص داده و مانعی بر روند جلسات به شیوه ایشان بود، بنابراین استاد تصمیم گرفتند که ترجمه جدیدی از نهج البلاغه ارائه کنند که در ضمن تطابق دقیق با عبارات عربی، ساده و آسان و قابل فهم برای عموم مردم باشد، لذا ابتدا به جمع آوری ترجمه های موجود پرداختند و حدود هفتاد ترجمه جمع آوری شد و در گام نخست کار تطبیق و خوانش بند به بند و کلمه به کلمه نهج البلاغه با نظارت و دقت نظر ایشان آغاز شد، و این کار (تطبیق و یادداشت برداری) در مدت چهار سال با انجام رسید و در گام دوم کار تخصصی (بررسی مجدد با دقت بیشتر و کارشناسی بر اساس لغت شناسی ادبیات عرب و همچنین ادبیات فارسی) انجام شد که این مرحله نیز حدود سه سال با انجام رسید و حاصل کار شد کتاب: ترجمه آسان نهج البلاغه با مدیریت استاد رحیمی و گروه مترجمین، که با لطف خداوند و عنایت اهل بیت علیهم السلام چاپ اول آن در سال ۱۴۰۲ به تیراژ ۳۰۰۰ جلد انجام و در اختیار مشتاقان معارف علوی قرار گرفت و چاپ دوم نیز در تیرماه سال ۱۴۰۴ به تیراژ ۳۰۰۰ جلد به چاپ رسیده که در حال حاضر در اختیار مشتاقان معارف ناب علوی قرار دارد. والحمد لله رب العالمین. از این توفیق، خداوند منان را سپاسگذاریم.

۱. به یاری خداوند، شیوه تدریس و جلسه داری استاد رحیمی که به نوع خود نه کم نظیر بلکه در طول تاریخ بی نظیر است در همین جزوه توضیح داده می شود. ان شاء الله.

بخشی از مقدمه کتاب ترجمه آسان درباره ضرورت رجوع به کتاب نهج البلاغه

سلام خدا بر امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام فرمود:

همانا مثل من در میان شما مثل چراغ است در تاریکی که هر کس در آن تاریکی وارد شود از آن چراغ روشنی می جوید. پس ای مردم! [سخنان مرا] بشنوید و حفظ کنید و گوش دلتان را آماده کنید تا [گفته‌های مرا] بفهمید. (بخشی از خطبه ۱۸۷ صفحه ۳۱۱).

چرا از نهج البلاغه غافلیم؟ چرا فرهنگ نهج البلاغه بر ما و خانواده و جامعه حاکم نیست؟ چرا از این میراث بزرگ و بی نظیر و این گنج بی پایان پدر و امام خود بی بهره ایم؟ آیا وقت آن نرسیده که از خواب غفلت بیدار شویم؟ یا به بیان آن حضرت این "خواب را بیداری و این درد را درمانی نیست؟" پاسخ این است که در خواب غفلتیم، هنوز به ارزش این کتاب پی نبرده ایم، کسانی که باید این کتاب را به مردم معرفی می کردند، این کار را نکردند. نهج البلاغه بعد از قرآن کریم و گفته‌های پیامبر اکرم مثل ندارد، تفسیر حقیقی قرآن است، نهج البلاغه کتابی آسان و قابل فهم برای همه بشریت است زیرا گوینده آن حجت خداست و حجت خداوند میزان عقل هر کس را می داند و به اندازه عقل همه مردم در طول همه دوران‌ها و زمان‌ها سخن گفته است و آن حضرت "سخن میگوید، خوب می فهماند". دیگر اینکه پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

"یا علی من و تو پدر این امت هستیم"، پدر طوری سخن می گوید که قابل فهم برای فرزنداناش باشد. آیا می دانید نهج البلاغه سخنان امامی است که برای توده‌های مردم گفته شده و قابل استفاده برای همه مردم است نه فقط خواص؟ بالاترین کتاب توحید و خداشناسی است بالاترین کتاب حکومت داری و سیاست است. بالاتر از شمشیر ذوالفقار و برتر از گنبد و بارگاه امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام است زیرا، نهج البلاغه: جان، علم و حقیقت امام می باشد. بالاتر از عصای حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَام است که سحر و جادو را از بین می برد و دوازده چشمه از آن جاری می شد، و بالاتر از نفیس حضرت عیسی عَلَيْهِ السَّلَام است که بیماران را شفا و مردگان را زنده می کرد. زیرا نهج البلاغه جهل انسان را به عقلی آباد و دل‌های مرده را زنده می کند، و چشمه‌های علم و حکمت از آن بر قلب‌ها جاری می شود و انسان‌های الهی تربیت می کند. نهج البلاغه سیراب کننده عطش علمی و برطرف کننده نیازهای روحی انسان‌ها است. بالاتر از باران رحمت الهی است، بالاتر از مائده‌های آسمانی است، بهشت ساز و بالاتر از بهشت است، نهج البلاغه راهنمای گمراهان در بیابانهای سرگردانی است. بالاترین کتاب خودشناسی، اخلاق، عرفان و انسان سازی است. کتابی با این عظمت و ویژگی‌ها در اختیار ماست، هیچ فکر کرده اید بهره‌ی ما از امیرالمؤمنین علی عَلَيْهِ السَّلَام چقدر

است؟ مگر آن حضرت فرمود: "وظیفه من آن است که شما را آموزش دهم تا نادان ننمایید" و در جای دیگر فرمودند: "کاسه علم را رایگان به شما بخشیدم اگر ظرفیت داشته باشید". مردم خواب هستند بخصوص مسلمانان، اگر مسلمین عالم حرف‌های امیرالمؤمنین علیه السلام را گوش می‌دادند آقای دنیا می‌شدند و وزیر بار حکومت‌های ستمگر نمی‌رفتند و در دنیا عزیز بودند. کسی که به دستورات آن حضرت عمل کند امیر وجودش امیرالمؤمنین علیه السلام می‌شود. عمل به نهج البلاغه باعث می‌شود که شما الگوی دیگران شوید. با گسترش نهج البلاغه می‌توان تمدن اسلامی را ایجاد و زمینه ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف را فراهم نمود. ما باید نهج البلاغه را جهانی کنیم. همه باید با اموال، جانها و زبان‌های خود به هر طریق ممکن در جهت احیای نهج البلاغه و معرفی آن به جهان تلاش کنند زیرا جهان امروز نیازمند امیرالمؤمنین علیه السلام است.

آیا نمی‌خواهید بعد از ۱۴۰۰ سال امیرالمؤمنین علیه السلام را یاری کنید؟ مگر پیامبر صلی الله علیه و آله در غدیر خم فرمود: "خدایا یاری کن هر کس علی علیه السلام را یاری می‌کند"، امروز یاری کردن امیرالمؤمنین علیه السلام، گسترش نهج البلاغه و ترویج فرهنگ سخنان آن حضرت است که می‌بایست همه توده‌های مردم از عوام و خواص بر سفره علمی و مبارک امیرالمؤمنین علیه السلام جمع شوند و از معارف آن استفاده نمایند تا علاوه بر تربیت خود، آن را به جهانیان عرضه کنند. زیرا جهان امروز بدون اهل بیت علیهم السلام به بن بست رسیده، حیران و سرگردان است و راه نجات بشریت بازگشت و استفاده از فرمایشات این امام بزرگوار است.

نهج البلاغه ۵ مرحله دارد:

- **مرحله اول:** خواندن
- **مرحله دوم:** فهمیدن
- **مرحله سوم:** چشیدن (آغاز انس و لذت بردن از علم حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام)
- **مرحله چهارم:** خوردن (تغذیه و سیراب شدن از علم حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام)
- **مرحله پنجم:** مردن و فنای در امیرالمؤمنین علیه السلام (تسلیم شدن محض در برابر امیرالمؤمنین علیه السلام)

امیدواریم با گسترش نهج البلاغه دعای پیامبر صلی الله علیه و آله در روز غدیر شامل حال ما شود. ان شاء الله.

(بخشی از سخنان استاد بهرام رحیمی بنیان‌گذار نهضت نهج البلاغه خوانی آسان).

چند پیشنهاد برای برگزاری جلسات نهج البلاغه خوانی و گسترش آن

۱. روزی ۱۰ دقیقه نهج البلاغه، ترجمه استاد بهرام رحیمی و همکاران ایشان در نهضت نهج البلاغه خوانی آسان را بخوانید.
۲. ابتدا نامه‌ها، سپس حکمت‌ها و در مرحله بعد خطبه‌ها را بخوانید.
۳. خواندن نهج البلاغه مقدمه فهمیدن و عمل کردن به آن است.
۴. نامه‌ها و خطبه‌های طولانی را یک باره نخوانید بلکه در چند جلسه آرام آرام خوانده شود.
۵. برای فهمیدن بهتر نهج البلاغه، هر مطلب را چندین بار بخوانید و سعی شود همه شرکت کنندگان تا جایی که وقت اجازه می‌دهد چند خط نهج البلاغه را بخوانند.
۶. سوالاتی که ممکن است برای شما ایجاد شود، پاسخ آنها در سایر حکمت‌ها، نامه‌ها و خطبه‌ها وجود دارد که بعد از خواندن کامل نهج البلاغه پاسخ سوالات خود را دریافت خواهید کرد.
۷. خانواده، دوستان، آشنایان و دیگران را با این کتاب آشنا کنید.
۸. در مساجد، حسینیه‌ها، منازل، محل کار و هر کجا که امکان برگزاری جلسه باشد، با تهیه چند جلد کتاب نهج البلاغه دورهم نشسته و اجازه دهید اعضای جلسه هر کدام چند خط بخوانند.
۹. از برگزاری جلسات مختلط زن و مرد پرهیز کنید مگر اینکه جایگاه برگزاری جلسه جدا از هم باشد.
۱۰. شما با خواندن نهج البلاغه در محضر امیرالمؤمنین علیه السلام هستید و آن حضرت هم شما را می‌بیند و هم به شما کمک می‌کند.
۱۱. فرصت استفاده از ظرفیت هوش مصنوعی، پیام‌رسان‌های داخلی و خارجی جهت آموزش و ارسال پیام‌های کوتاه از معارف نهج البلاغه را از دست ندهید.
۱۲. تا می‌توانید جان، مال و آبرویتان را برای امیرالمؤمنین علیه السلام هزینه کنید.
۱۳. بابت برگزاری جلسات (غیر از هزینه چاپ و هدیه کتاب) هیچ هزینه‌ای دریافت نکنید.
۱۴. جلسات را طولانی و شخص محور نکنید تا در صورت عدم حضور آن شخص، جلسه تعطیل نشود.

بخش اول

ضرورت رجوع به نهج البلاغه

با استفاده از فرمایشات

امیرالمؤمنین علیه السلام در نهج البلاغه

جایگاه و اهمیت نهج البلاغه

بدون شرح از متن نهج البلاغه

□ سرگردانی امت هانتیجه پشت کردن به حق (امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَامُ)

طبق فرمایشات خود حضرت

□ رجوع به امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَامُ سبب آسوده شدن و دوری از رنج بیراهه رفتن است.

سلام خدا بر آقا امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَامُ فرمود:

ای مردم! اگر آزاری کردن حق دست برنمی داشتید و در خوار کردن باطل سستی نمی کردید، کسانی که [در ایمان و عمل] مانند شما نیستند در شما طمع نمی کردند و آنان که بر شما قدرت یافتند، توانایی پیدا نمی کردند؛ ولی شما مانند بنی اسرائیل [که چهل سال در بیابان آواره شدند] سرگردان شدید. به جانم قسم! بعد از من سرگردانی شما قطعاً چندین برابر خواهد شد؛ چون به حق پشت کردید و از کسی که [از نظر ایمان و خویشاوندی به پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ] نزدیکتر بود (امام علی عَلَيْهِ السَّلَامُ) بریدید و به کسی که [از پیامبر] دورتر بود پیوستید. بدانید که اگر شما از دعوت کننده خود [به راه حق (امام عَلَيْهِ السَّلَامُ)] پیروی کنید، او شما را به راه روشن پیامبر می برد و از رنج بیراهه رفتن آسوده می کند و بار سنگین [مشکلات و گناهان] را از گردنهای شما اندازد.

(خطبه ۱۶۶ بند ۳ صفحه ۲۶۷)

با وجود اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَامُ نباید سرگردان باشیم.

سلام خدا بر آقا امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَامُ فرمود:

[ای مردم] «پس به کجا می روید» [۱] و «چگونه [از حق به طرف باطل] برگردانده می شوید؟» [۲] در حالی که پرچم های [ای دین] بریاست و نشانه های [ای الهی] آشکار است و علامت های [هدایت] نصب شده اند؟! پس کجا شما را سرگردان کرده اند؟! چگونه حیران و سرگردانید، در حالی که اهل بیت پیامبرتان در میان شمایند؟! و آنها زمامداران حق، پرچم های دین و زبانهای راستی و و درستی اند.

[۱] «فَإِنَّ تَذَهَبُونَ» سوره تکویر، آیه ۲۶ [۲] «فَأَنْتُمْ تُؤْفَكُونَ» سوره یونس، آیه ۳۴

پس آنها را در بهترین جایگاه های قرآن (قلب و روح خود) جای دهید

(همانطور که قرآن را دوست دارید و از آن پیروی می‌کنید درباره اهل بیت هم اینگونه باشید).

و مانند شتران تشنه [که به طرف آب می‌شتابند] بر اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وارد شوید.

ای مردم! این روایت را از خاتم پیامبران صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ یاد بگیرید که فرمود:

«هر کس از ما (معصومان) می‌میرد، [در حقیقت] نمرده [و زنده] است و هر جسدی از ما که [تصور می‌کنید] می‌پوسد، [در واقع] نمی‌پوسد. پس آنچه را نمی‌دانید، نگویید زیرا بیشتر حقایق در چیزهایی است که انکار می‌کنید.

از کسی که علیه او هیچ دلیل حجتی ندارید عذرخواهی کنید؛ و آن کس منم.

آیا من در میان شما به ثقل اکبر (قرآن) عمل نکردم؟! و ثقل اصغر (اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) را در بین شما باقی نگذاشتم؟! پرچم ایمان را در میانتان برپا کردم و شما را به حدود حلال و حرام [الهی] آگاه کردم. از عدالتم، لباس سلامتی [بردین و دنیای شما] پوشاندم و با گفتار و عملم، امور پسندیده را در میان شما گسترش دادم و از [صفات و رفتار] خودم ارزشهای اخلاقی را به شما نشان دادم. (خطبه ۸۷ بخشی از بند ۴ صفحه ۱۱۵)

□ اطاعت از امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَامُ بهشت ساز است.

سلام خدا بر آقا امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَامُ فرمود:

اگر از من اطاعت کنید، به خواست خدا شما را به راه بهشت خواهیم برد، اگرچه [آن راه]، سختی شدید و تلخ کامی داشته باشد. (بخشی از خطبه ۱۵۶ بند ۱ صفحه ۲۳۹).

□ پیروی از امیرالمؤمنین سبب دوری از هلاکت و گمراهی و افراط و تفریط

(دوری از هلاکت و گمراهی)

سلام خدا بر آقا امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَامُ فرمود:

به اهل بیت پیامبر خود نگاه کنید، و با آنها همراه و هم جهت شوید و یا جای پای ایشان بگذارید آنان هرگز شما را از [راه] هدایت بیرون نمی‌برند و به [راه] هلاکت باز نمی‌گردانند. اگر آنها نشستند، شما هم بنشینید، و اگر به پا خاستند، شما هم به پا خیزید. از آنها جلو

۱. پرچم ایمان همین نهج البلاغه است (از فرمایشات استاد رحیمی)

نیفتید که گمراه می‌شوید و از آنان عقب نمانید که هلاک می‌گردید. (خطبه ۹۸ بخشی از بند ۳ صفحه ۱۴۵).

□ ضرورت شناخت اهل بیت علیهم‌السلام

سلام خدا بر آقا امیرالمومنین علیه‌السلام فرمود:

ما (اهل بیت پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله) جایگاه اعتدال و میانه ایم که هر کس کوتاهی کرده باید خود را به آن برساند، و هر کس زیاده روی کرده باید به آن بازگردد. (حکمت ۹، صفحه ۵۵۵).

□ دوری از جهل و نادانی

سلام خدا بر آقا امیرالمومنین علیه‌السلام فرمود:

جاهل را جز درد و دو حالت نمی‌بینی: یا زیاده روی می‌کند یا کوتاهی. (حکمت ۷۰)

□ علم امیرالمؤمنین به گستردگی تاریخ گذشته، حال و آینده (۱)

سلام خدا بر آقا امیرالمومنین علیه‌السلام فرمود:

از من پرسید پیش از آن که مرا از دست بدهید. قسم به خدایی که جانم در دست اوست، از من چیزی درباره آنچه در میان شما تا روز قیامت واقع می‌شود [نمی‌پرسید مگر اینکه به شما خبر خواهم داد] و نیز درباره گروهی که صد نفر را هدایت می‌کنند و [یا] صد نفر را گمراه می‌کنند نمی‌پرسید مگر اینکه به شما خبر می‌دهم از دعوت کننده آنها، از راهبرشان، از کسی که آنها را می‌راند، از محل استراحت مرکب‌های آنها، از محلی که بارها را پایین می‌آورند، و اینکه چه کسی از جمع آنان کشته می‌شود و چه کسی از آنها می‌میرد... (خطبه ۹۳ بخشی از بند ۱ صفحه ۱۳۷ و ۱۳۹).

* علم امیرالمؤمنین به گستردگی تاریخ گذشته، حال و آینده (۲)

سلام خدا بر آقا امیرالمومنین علیه‌السلام فرمود:

به خدا قسم اگر بخواهم به هریک از شما خبر دهم از محل خارج شدنش و از محل وارد

شدنش و نیز از تمام احوال و کارهایش قطعاً می‌توانم؛ ولی می‌ترسم درباره من به رسول خدا ﷺ کافر شوید.

آگاه باشید! من این اسرار را به یاران خاص که از کافر شدن در امانند می‌رسانم. قسم به خدایی که پیامبر را به حق فرستاد و او را برای مخلوقات برگزید جز به راستی سخن نمی‌گویم پیامبر همه آنها (اخبار و حوادث) را به من سپرده است؛ همچنین محل هلاکت کسی را که هلاک می‌شود و جای نجات کسی را که نجات می‌یابد و پایان این حکومت را [همه را به من خبر داده است] آن حضرت از حوادثی که بر من می‌گذرد چیزی باقی نگذاشت جز آنکه آن را در گوش‌هایم خواند و به من رساند. (خطبه ۱۷۵ بخشی از بند ۲ صفحه ۲۷۷)

□ علم امیرالمؤمنین به گستردگی تاریخ گذشته، حال و آینده (۳)

بی‌نیازی از رنج جستجو و به کار بردن تجربه

سلام خدا بر آقا امیرالمؤمنین علیه السلام (خطاب به امام حسن مجتبی علیه السلام) فرمود:

قلب نوجوان همانند زمین خالی است که هر چه در آن انداخته شود، می‌پذیرد؛ پس قبل از آن که قلبت سخت شود و فکرت [به چیزهای دیگر] مشغول گردد، به تربیت تو شتافتم، تا با تصمیم جدی به طرف آن کاری بروی که اهل تجربه، تو را از طلب و آزمودن آن بی‌نیاز کرده‌اند، که تو از رنج جستجوی نیاز، و از به کار بردن تجربه [دوباره] راحت شوی؛ تا از این طریق هر آنچه ما به آن رسیده بودیم به تو برسد و آن چیزهایی که چه بسا بر ما مخفی مانده بود، برای تو روشن شود.

پسرم! گرچه من به اندازه کسانی که قبل از من بوده‌اند، عمر نکرده‌ام، اما در اعمال آنها نظر کرده‌ام و در اخبارشان اندیشیده‌ام و در میان آثارشان سیر کرده‌ام، تا جایی که مثل یکی از آنان به شمار آمدم؛ بلکه بر اثر آنچه از کارهای آنها به من رسیده است، گویا با اولین آنها تا آخرینشان زندگی کرده‌ام. در نتیجه قسمت‌های زلال و صاف تاریخ زندگی آنان را از بخش کدر و تیره اش، و سود آن را از زیانش تشخیص دادم. سپس از هر چیزی، چکیده خالص آن را برایت انتخاب کردم و زیبا و پسندیده اش را برای تو برگزیدم و ناشناخته اش را از تو دور کردم.

(نامه ۳۱ بخشی از بند سوم و چهارم صفحه ۴۴۵)

□ نهج البلاغه چراغ تاریکی‌های گمراهی

سلام خدا بر آقا امیرالمومنین علیه السلام فرمود:

همانا مثل من در میان شما مثل چراغ است در تاریکی که هر کس در آن تاریکی وارد شود از آن چراغ روشنی می‌جوید. پس ای مردم! [سخنان مرا] بشنوید و حفظ کنید و گوش دلتان را آماده کنید تا [گفته‌های مرا] بفهمید. (بخشی از خطبه ۱۸۷ صفحه ۳۱۱ بند ۲)

□ نهج البلاغه راه بهشت و دوزخ را نشان می‌دهد

سلام خدا بر آقا امیرالمومنین علیه السلام فرمود:

امامان [معصوم علیهم السلام] تدبیرکننده امور مخلوقات خدا و از جانب او سرور و سرپرست بندگانش هستند. داخل بهشت نمی‌شود مگر کسی که امامان را بشناسد و امامان نیز او را بشناسند؛ و کسی داخل آتش جهنم نمی‌شود، مگر کسی که امامان را انکار کند و امامان نیز او را انکار کنند. (از خود ندانند).

(خطبه ۵۲ بخشی از بند ۲ صفحه ۲۳۱)

□ جواب هر سوالی در نهج البلاغه هست و حضرت سخن می‌گوید و خوب می‌فهماند.

ویژگی‌های بنده محبوب خدا (خود حضرت)

سلام خدا بر آقا امیرالمومنین علیه السلام فرمود:

[این بنده محبوب خدا] به مطمئن‌ترین دستگیره‌ها و به محکم‌ترین ریسمان‌ها (قرآن) راه و روش پیامبر صلی الله علیه و آله چنگ زد؛ چنانکه یقین و باور او مانند روشنی آفتاب است.

او خودش را در مهم‌ترین کارها، برای خداوند سبحان به رنج و سختی انداخته؛ از جمله اینکه به هر سوال مشکلی جواب می‌دهد و هر فرعی را به اصلش باز می‌گرداند (احکام فرعی و متمشابه را به وسیله محکمت قرآن و راه و روش پیامبر مشخص می‌کند). او چراغ تاریکی‌ها [ی نادانی] آشکارکننده امور شبهه دار و پنهان، کلید مسائل مبهم، برطرف‌کننده دشواریها و راهنمای [گمراهان] در بیابانها [ی سرگردانی] است سخن می‌گوید و می‌فهماند؛ و بوقت خود سکوت می‌کند و سالم می‌ماند.

(خطبه ۸۷ بخشی از بند ۲ صفحه ۱۱۳)

□ ره آورد سعادت‌مندی به واسطه انس با نهج البلاغه

سلام خدا بر آقا امیرالمومنین علیه السلام فرمود:

[امیرالمؤمنین علیه السلام] مالک را امر می‌کند به تقوای الهی و مقدم داشتن اطاعت خدا

[بر هر چیزی] و پیروی از آنچه در کتابش (قرآن) از واجبات و سنّت‌ها به آن فرمان داده است؛ [واجبات و سنّت‌هایی] که کسی سعادت‌مند نمی‌شود مگر با پیروی از آنها، و کسی بد عاقبت نمی‌گردد مگر با انکار و ضایع کردن آنها؛ و اینکه خداوند سبحان را با قلب و دست و زبانش یاری کند؛ زیرا خداوند که نامش بزرگ است - یاری کردن کسی را که یاریش کند و عزیز داشتن کسی را که عزیزش بدارد، برعهده گرفته است. (نامه ۵۳ بخشی از بند ۱)

□ نقش اهل بیت پیامبر علیه السلام در زنده ماندن علم

سلام خدا بر آقا امیرالمومنین علیه السلام فرمود:

از حق فرار نکنید، مانند فرار کردن انسان تندرست از انسان مبتلا به بیماری گری (نوعی بیماری پوستی) و مانند فرار کردن انسان سالم از انسان بیمار. بدانید که شما هرگز رشد و هدایت را نخواهید شناخت، مگر کسانی که آن را ترک کردند بشناسید؛ و هرگز به پیمان قرآن وفادار نخواهید بود، مگر پیمان شکن قرآن را بشناسید و هرگز به قرآن چنگ نخواهید زد، مگر رها کننده قرآن را بشناسید. پس همه اینها را از نزد اهلش (اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله) درخواست کنید؛ چون که آنها باعث زنده ماندن علم، و مرگ نادانی اند. آنان کسانی اند که دستوراتشان شما را از علمشان، سکوتشان از منطق و گفتارشان، و ظاهرشان از باطنشان خبر می‌دهد. [اهل بیت علیه السلام] نه با دین مخالفت می‌کنند، نه در آن اختلاف دارند. دین در میان آنان شاهی راستگو و ساکتی گویاست. (خطبه ۱۴۷ بند ۴ صفحه ۲۲۳)

□ اهل بیت علیه السلام ستونهای اسلام و پناهگاه‌های مردم

سلام خدا بر آقا امیرالمومنین علیه السلام فرمود:

اهل بیت پیامبر علیه السلام [سبب] زنده ماندن علم و دانش، و مرگ جهل و نادانی اند. بردباری و تحمل آنها از علمشان، ظاهر آنان از باطنشان، و سکوت آنها از حکمت‌های گفتارشان، به شما خبر می‌دهد. ایشان با حق مخالفت نمی‌کنند و در آن اختلاف ندارند. اهل بیت علیه السلام ستونهای اسلام و پناهگاه‌های مورد اعتماد [مردم] هستند. حق به وسیله آنان به اصل و

جایگاه خود بازگشت و باطل از جایی که بود کنار رفت و زبان باطل از ریشه اش قطع شد. آنها دین را فهمیدند، فهمیدنی همراه با نگهداری و رعایت کامل [و عمل به آن]، نه با شنیدن و نقل کردن، برای اینکه نقل کنندگان علم فراوان، و عمل کنندگان به آن کم هستند. (خطبه ۲۳۹)

بخش دوم

اصول و مبانی

که یک مبلغ و مربی نهج البلاغه باید بداند و
به آنها التزام عملی داشته باشد

با استفاده از شیوه تدریسی استاد ارجمند حاج بهرام

رحیمی بنیانگذار نهضت نهج البلاغه خوانی آسان

اصولی که یک مبلغ و مربی نهج البلاغه باید بداند و التزام عملی داشته باشد.

(فرمایشات استاد) ویژهٔ مربیان:

مربی نهج البلاغه می‌بایست خود الگوی عملی نهج البلاغه باشد.

(احادیث و روایات):

(اهمیت خودسازی مربیان و رهبران):

سلام خدا بر آقا امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود:

کسی که خود را رهبر مردم قرار دهد، قبل از تعلیم و آموزش دیگران، باید از آموزش و تعلیم خودش شروع کند؛ و پیش از ادب کردن با زبان، باید با عملش [دیگران را] ادب کند. کسی که معلم و ادب کنندهٔ خودش است، بیشتر از معلم و ادب کنندهٔ مردم شایستهٔ ی احترام است. (نهج البلاغه، حکمت ۷۳)

(فرمایشات استاد)، و مهم‌ترین تاکید ایشان ویژهٔ مربیان:

نهج البلاغه احتیاج به شرح، تفسیر و توضیح ندارد.

به دلیل اینکه حضرت همین مطالب نهج البلاغه را در زمان خودش، برای عموم مردم [چه خواص و چه عوام] می‌فرمودند بدون اینکه شارحی و مفسری حضور داشته باشد، و اگر غیر از این باشد، هر شخصی می‌تواند در قیامت ادعا کند که حضرت طوری صحبت فرمودند که من نفهمیدم و دسترسی به تفسیر و شرح دهنده هم نداشته‌ام و لذا حضرت که پدر این امت هست طوری صحبت فرمودند که فرزندان‌شان بفهمند بر اساس خطبه ۸۷ که حضرت در معرفی خود، خود را «چراغ تاریکیها [ی نادانی] آشکارکننده امور شبهه دار و پنهان، کلید مسائل مبهم، برطرف کننده دشواریها و راهنمای [گمراهان] در بیابانها [ی سرگردانی] معرفی فرموده، که سخن می‌گوید و خوب می‌فهماند»، بنابراین حضرت خود مشکل گشای عالم است و مشکل ساز نیست. تنها مسئله این بود که کلام عربی برای غیر عرب‌ها به درستی ترجمه نمی‌شد و این امر نیز طی مدت ۷ سال کار کارشناسی توسط گروه مترجمین با مدیریت استاد رحیمی برطرف گردید، بگونه‌ای که هر کس اعم از کم سواد یا با سواد کتاب ترجمه آسان نهج البلاغه را بخواند می‌فهمد، و نکته دوم اینکه نهج البلاغه یک منظومه فکری است از امیرالمؤمنین علیه السلام که جایی از آن جای دیگرش را توضیح می‌دهد که مستلزم صبر و حوصله افراد مبتدی است که تا یک دور کامل نهج البلاغه را با دقت نخوانده‌اند،

قضاوت نکنند، پس از یک دور کامل مطالعه خواهند دید که تمام پرسش‌هایی که قبلاً در ذهنشان بود، در نهج البلاغه پاسخش موجود است. نکته سوم تجربه است که اگر کسی مدعی شد که نهج البلاغه شرح می‌خواهد، از او بخواهید هر جای نهج البلاغه را که او نیازمند شرح می‌داند بیان کند تا برای عموم مردم بخوانیم، اگر مردم فهمیدند پس این روش درست است و اگر نفهمیدند احتیاج به شرح و تفسیر هست و این مسئله بارها و بارها در جلسات مقابل مدعیان شرح و تفسیر اعمال گردیده و عموم مردم عادی اذعان کردند که همین ترجمه آسان را می‌فهمند و عقل سلیم حکم می‌کند که وقت ارزشمند مردم را صرف توضیح و تفسیر بیهوده نکنند که این کار علاوه بر اتلاف وقت، خود موجب خستگی اهل جلسه و پیچیده شدن مطلب و تعطیلی جلسات می‌گردد. مطلب آخر اینکه استاد فرمودند: کلام اهل بیت نور است و کلام غیر اهل بیت ظلمت، سعی کنیم هرگز ظلمت را جایگزین نور نکنیم و یا نور و ظلمت را مخلوط نکنیم.

(فرمایشات استاد) ویژه‌مربیان:

فرمایشات حضرت را کم و زیاد نکنید (مانند بلندگو عمل کنید).

(احادیث و روایات):

ابوبصیر از امام باقر (ع) امام صادق علیهما السلام روایت می‌کند که درباره آیه «فَبَشِّرْ عِبَادِ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ»، - زمر / ۱۷-۱۸ - {پس بشارت ده به آن بندگان من که: به سخن گوش فرامی‌دهند و بهترین آن را پیروی می‌کنند.} فرمود: آنان تسلیم آل محمدند، حدیث را همان گونه که شنیده‌اند می‌گویند و کم و زیاد نمی‌کنند. [بحار الانوار الجامعه لدرر اخبار الائمه الاطهار عليهم السلام با ترجمه فارسی - (۱) - جلد ۲، صفحه ۱۵۸]

(فرمایشات استاد) ویژه‌مربیان:

گریز نزنید و مدام آدرس به آدرس عمل نکنید.

بنیانگذار نهضت نهج البلاغه خوانی آسان در این زمینه فرمودند: اصطلاحاً (استاد بازی در نیارید) که این کار موجب شده که مخاطب شما را متخصص این کار بدانند، و از یادگیری بدون حضور شما مایوس شده و وابسته به وجود شما شده، در صورت عدم حضورتان جلسه تعطیل گردد. سبک و سیاق جلسه باید به گونه ای باشد که شخص محور نباشد و افراد حس کنند حتی بدون حضور استاد می‌توانند از نهج البلاغه بهره ببرند. البته استثنائاتی هم

هست که در بعضی از موارد برای فهم بیشتر از جای دیگر نهج البلاغه می‌توان مطلب ارائه کرد اما باید مواظب بود که این کار بعنوان یک شیوه پرکاربرد استفاده نشود، استاد رحیمی فرمودند سعی کنید هر جای نهج البلاغه را که می‌خوانید همانجا را بفهمید و راهکار این امر تکرار مطلبی است که (در قرأت نخست، برای مبتدیان) نامفهوم است. با تکرار هر مطلب، فهم آن حاصل می‌شود.

(فرمایشات استاد) ویژه مریبان:

نهج البلاغه را موضوعی بیان نکنید.

استاد فرمودند: نهج البلاغه را همان طور که سید رضی رضوان الله جمع نموده بخوانید و موضوعی بیان نکنید این کار همان اشکالاتی که در موضوع گریز زدن ذکر شد بدنال دارد، البته در مراحل بعد که افراد به نهج البلاغه کاملاً مسلط شدند در باره خداشناسی، موضوعی کار کردن اشکالی ندارد منوط بر اینکه مدیر جلسه خود بر این موضوع (خداشناسی) مسلط باشد. لذا برای مدیران جلسات فعلاً توصیه نمی‌گردد مگر با هماهنگی استاد رحیمی و بررسی موسسه در مورد احراز تخصص مریبی در این مورد.

(فرمایشات استاد) ویژه مریبان:

فرمایشات حضرت را کم و زیاد نکنید (مانند بلندگو عمل کنید).

(فرمایشات استاد) ویژه مریبان:

فرمایشات حضرت را بواسطه کلامش از خود نهج البلاغه بفهمید.

استاد رحیمی فرمودند: اگر کسی امام شناس باشد، می‌بایست کلام امامش را مستقیماً دریافت نموده و نیازی نیست برای اثبات کلام حضرت، از حدیث دیگری استفاده کرد و همانطور که در سطور قبل اشاره شد حتی کلام حضرت را از خود نهج البلاغه هم گریز نزنید و نیازی نیست که به قرآن هم استناد نمود (برای اینکه حضرت خود قرآن ناطق است) علی مع القرآن و القرآن مع العلی و تمام علم اهل بیت علیهم السلام سرچشمه اش از امیر المؤمنین علیه السلام و رسول خدا صلی الله علیه و آله است.

(فرمایشات استاد) ویژه‌مریان:

وقتی نهج البلاغه می‌خوانیم، حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام سخن می‌گویند.

وقتی نهج البلاغه می‌خوانیم، حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام سخن می‌گویند و ما شنونده ایم و وقتی ما سخن می‌گوییم حضرت شنونده می‌شوند، پس بسیار تاکید می‌کنم که اجازه دهید حضرت سخن بگویند و شما ساکت باشید، طول تاریخ عالم و عارف و... مجال ندادند که مردم سخن حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام را بشنوند و متأسفانه خودشان حرف زدند!

(فرمایشات استاد) ویژه‌مریان:

مخاطب شناس باشید.

شرایط را بسنجید، جلسه را طولانی نکنید علی‌الخصوص برای افراد مبتدی فراخور حوصله اهل جلسه عمل کنید اگر اقبال نمودند ادامه دهید، در غیر این صورت براساس دستور حضرت در حکمت ۲۷۸ که فرمودند: کار کمی که ادامه دهی، از کار زیادی که از آن خسته شوی امیدوار کننده تر است.

بخش سوم

فرمایشات استاد رحیمی
بنیانگذار نهضت نهج البلاغه خوانی آسان
در معرفی نهج البلاغه

نهج البلاغه چکیده تمام کتب آسمانی است.

(احادیث و روایات): سلام خدا بر آقا امیرالمومنین عليه السلام فرمود:

از من پرسید؛ چرا که دانش گذشتگان و آیندگان، نزد من است. سوگند به خدا، اگر تختی برایم بگذارند و بر آن بنشینم، برای توراتیان به توراتشان فتوی خواهد داد، به گونه ای که تورات به سخن آید و گوید: «علی، راست گفت و دروغ نگفت و به آنچه خدا در من نازل کرد، برایتان فتوی داد». و برای انجیلیان به آنچه در انجیلشان است، فتوا خواهد داد، به گونه ای که انجیل به سخن آید و گوید: «علی راست گفت و دروغ نگفت و آنچه خدا در من نازل کرد، برایتان فتوی داد». شما شب و روز قرآن می خوانید. آیا کسی از شما هست که بداند در آن، چه نازل شده است؟ اگر این آیه در قرآن نبود، شما را از آنچه بود و آنچه خواهد شد و آنچه تا روز قیامت است، خبرتان می دادم و آن آیه، این است: (خدا آنچه را بخواهد محو می کند یا باقی می گذارد و اصل کتاب نزد اوست) آن گاه فرمود: پیش از آن که مرا از دست بدهید، از من بپرسید سوگند به آن که دانه را شکافت و انسان را آفرید، اگر از تک تک آیه های قرآن بپرسید که در شب نازل شده است و یا در روز، مگي است و یا مدنی، در سفر نازل شده یا در حَضْر، ناسخ است یا منسوخ، محکم است یا متشابه، و تأویل یا تنزیل چیست، به شما خبر خواهم داد.

(امالی شیخ صدوق، جلد دوم مجلس ۵۵ بخشی از حدیث [۵۶۰] ترجمه محمد علی سلطانی).

(فرمایشات استاد) در معرفی نهج البلاغه:

نهج البلاغه "حقیقت قرآن" است.

(احادیث و روایات): سلام خدا بر رسول گرامی اسلام در خطبه غدیر فرمودند:

ای مردم، قرآن را تدبر نمائید و آیات آن را بفهمید و در محکمت آن نظر کنید و به دنبال متشابه آن نروید. **به خدا قسم، باطن آن را برای شما بیان نمی کند و تفسیرش را برایتان روشن نمی کند مگر این شخصی که من دست او را می گیرم و او را بسوی خود بالا می برم و بازمی گیرم و با دودستم او را بلند می کنم** و به شما می فهمانم که: «هر کس من صاحب اختیار اویم این علی صاحب اختیار او است»، و او علی بن ابی طالب برادر و جانشین من است، و ولایت او از جانب خداوند عزوجل است که بر من نازل کرده است. ای مردم، علی (علیه السلام) و پاکان از فرزندانم از نسل او نقل اصغرند و قرآن ثقل اکبر است. (بخشی از خطبه غدیر، ترجمه محمد باقر انصاری)

۱. «يَمْحُو اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ». (سوره رعد آیه ۳۹)

(فرمایشات استاد) در معرفی نهج البلاغه:

نهج البلاغه بالاتراز حوض کوثر است.

نهج البلاغه بالاتراز حوض کوثر است، زیرا گناهکاران امت را در قیامت در حوض کوثر پاک می‌کنند و سپس به بهشت می‌برند، ولی نهج البلاغه در همین دنیا روح و جان ما را پاک کرده و دنیا و آخرت ما را بهشت، بلکه بالاتراز بهشت می‌سازد. خاطره: در یکی از جلسات، شخصی روحانی دعا کردند که انشاء الله در قیامت از حوض کوثر بهره‌مند و سیراب شویم، استاد رحیمی در پاسخ ایشان فرمودند کسی که با نهج البلاغه مأنوس است در همین دنیا از دست مبارک صاحب حوض کوثر (امیرالمؤمنین علیه السلام) می‌آشامد و سیراب می‌شود.

(احادیث و روایات): سلام خدا بر آقا امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود:

ای مردم! از شعله چراغی که پند دهنده و پند پذیر است، روشنی بخواهید و از چشمه زلالی که از تیرگی‌ها صاف است، آب [معرفت] بردارید. (منظور امام علیه السلام از چراغ و چشمه خود آن حضرت است).

(بخشی از خطبه ۱۰۵ بند ۴ صفحه ۱۵۷)

(فرمایشات استاد) در معرفی نهج البلاغه:

نهج البلاغه بالاتراز عصای حضرت موسی علیه السلام.

نهج البلاغه از عصای حضرت موسی (علی نبینا و آله و علیه السلام) بالاتر است، چون عصای حضرت موسی علیه السلام سحر جادوگران را باطل می‌کرد و نهج البلاغه جهل و نادانی بشریت را تبدیل به دانش و معرفت کرده و عقل انسان را به عقلی آباد مبدل می‌سازد.

(فرمایشات استاد) در معرفی نهج البلاغه:

نهج البلاغه بالاتراز گنبد و بارگاه حضرت.

نهج البلاغه بالاتراز گنبد و بارگاه امیرالمؤمنین علیه السلام است: چون در آن محل نورانی و مضجع شریف جسم مطهرش مدفون است، ولی نهج البلاغه جان امیرالمؤمنین علیه السلام است. اگر شخصی ده سال هم کنار ضریح مطهر بماند مطالبی مثل نهج البلاغه نصیب او نمی‌شود، اما با خواندن نهج البلاغه حضرت همراه او، و در کنار او، و بهترین مشاور او خواهد بود.

(فرمایشات استاد) در معرفی نهج البلاغه:

نهج البلاغه بالاتراز نفس حضرت عیسیٰ علیه السلام.

نهج البلاغه از نفس حضرت عیسیٰ (علی نبینا وآله وعلیه السلام) بالاتر است، چون حضرت عیسیٰ علیه السلام با نفسش باندن الله جسم‌های مرده را زنده می‌کرد اما نهج البلاغه جان‌ها و قلب‌های مرده را زنده می‌کند.

(فرمایشات استاد) در معرفی نهج البلاغه:

نهج البلاغه بالاتراز ذوالفقار امیرالمؤمنین علیه السلام.

ذوالفقار دشمنان بیرونی را از بین می‌برد، اما نهج البلاغه در عرصه فرهنگ بعنوان یک سلاح فرهنگی همچون شمشیری بُرنده جهل و نادانی و انحرافات و فسادها و تباهی‌ها را از بین برده و به جامعه‌ای که بخاطر دوری از فرامین حضرت ذلیل شده، با راهکارهای نابش (به کسی که عمل کند) عزت می‌بخشد.

سلام خدا بر امیرالمؤمنین علیه السلام در حکمت ۳۹۴ در بیان تاثیر کلام موثر فرمودند:

"چه بسا سخنی که از حمله کردن موثرتر است."

(فرمایشات استاد) در معرفی نهج البلاغه:

نهج البلاغه بالاتراز کشتی حضرت نوح علیه السلام.

نهج البلاغه امیرالمؤمنین علیه السلام، بالاتراز کشتی حضرت نوح است، زیرا خود حضرت در خطبه ۵ نهج البلاغه می‌فرماید: "ای مردم! موج‌های فتنه‌ها را با کشتی‌های نجات (اهل بیت علیهم السلام) بشکافید"، در اینجا کشتی‌های نجات نهج البلاغه است و کشتی حضرت نوح را هم اهل بیت علیهم السلام نجات دادند.

(فرمایشات استاد) در معرفی نهج البلاغه:

نهج البلاغه بالاتراز شب قدر است.

اگر شب قدر بالاتر و بزرگ‌تر از هزار ماه است، نهج البلاغه برتر و بالاتر از طول تاریخ است.

در شب قدر ما نمی‌دانیم چه چیزی برای ما مقدر شده، اما با بهره‌گیری از نهج البلاغه و اطاعت از فرامین حضرت می‌توانیم سرنوشت خود را مقدر کنیم. شاهد مثال: در همین جزوه در صفحه ۱۸ اشاره شد به بخشی از خطبه ۹۳ که حضرت فرمودند: از من بپرسید پیش از آن که مرا از دست بدهید. قسم به خدایی که جانم در دست اوست، از من چیزی درباره آنچه در میان شما تا روز قیامت واقع می‌شود [نمی‌پرسید مگر اینکه به شما خبر خواهم داد].

(فرمایشات استاد): در معرفی نهج البلاغه:

نهج البلاغه جامع علوم تمام انبیاست.

امام باقر علیه السلام فرمود: مردم رطوبت را می‌مکند و نهر بزرگ را رها می‌کنند، عرض شد: نهر بزرگ چیست؟ فرمود: رسول خداست و علمی که خدا به او عطا فرموده است. همانا خدای عز و جل سنت‌های تمام پیغمبران را از آدم تا برسد به خود محمد صلی الله علیه و آله برای او گرد آورد، عرض شد آن سنت‌ها چه بود؟ فرمود: همه علم پیغمبران، و رسول خدا صلی الله علیه و آله تمام آن را به امیرالمؤمنین علیه السلام تحویل داد. مردی عرض کرد: ای پسر پیغمبر! امیرالمؤمنین علیه السلام علم است یا بعضی از پیغمبران امام باقر علیه السلام

(به اطرافیان توجه کرد و) فرمود: گوش دهید این مرد چه می‌گوید؟ همانا خدا گوش‌های هر که را خواهد باز می‌کند من به او می‌گویم: خدا علم تمام پیغمبران را برای محمد صلی الله علیه و آله جمع کرد و آن حضرت همه را به امیرالمؤمنین علیه السلام تحویل داد، باز او از من می‌پرسد که علی علیه السلام علم است یا بعضی از پیغمبران (و نمی‌فهمد که معنی سخن من این است که آن چه همه پیغمبران می‌دانستند علی علیه السلام به تنهایی می‌دانست).

(اصول کافی، جلد ۲، کتاب حجت، باب ۳۲ ح ۶، ص ۱۴۱، ترجمه حسین استادولی).

(فرمایشات استاد): در معرفی نهج البلاغه:

نهج البلاغه راهنمای گمراهان در بیابان‌های سرگردانی.

نهج البلاغه چراغ تاریکیها و روشنی بخش تیرگی‌ها، کلید درهای بسته و برطرف کننده دشواریها و راهنمای گمراهان در بیابان‌های سرگردانی است. (با اقتباس از خطبه ۸۷)

(فرمایشات استاد): در معرفی نهج البلاغه:

نهج البلاغه نابینا را بینا می کند، نهج البلاغه دیوانه را عاقل می کند.

(فرمایشات استاد): در معرفی نهج البلاغه:

خلاصه و چکیده نهج البلاغه در سه جمله.

استاد رحیمی کل نهج البلاغه را در سه جمله خلاصه کرده است، که توجه به این سه جمله خیلی اثرگذار و راه گشاست، هر کس به این سه جمله، با دقت توجه کند، تکلیفش مشخص می شود.

جمله اول: حضرت می فرمایند: من تو عالم کسی هستم که همه چیز را می دانم.

جمله دوم: شما کسی هستید که هیچ چیز نمی دانید.

جمله سوم: اگر از من اطاعت کنید شما را اهل بهشت می کنم.

مستندات جمله اول از نهج البلاغه:

سلام خدا بر امیر المؤمنین علیه السلام فرمود:

از من بپرسید پیش از آن که مرا از دست بدهید. قسم به خدایی که جانم در دست اوست، از من چیزی درباره آنچه در میان شما تا روز قیامت واقع می شود [نمی پرسید مگر اینکه به شما خبر خواهم داد] و نیز درباره گروهی که صد نفر را هدایت می کنند و [یا] صد نفر را گمراه می کنند نمی پرسید مگر اینکه به شما خبر می دهم از دعوت کننده آنها، از راهبرشان، از کسی که آنها را می راند، از محل استراحت مرکب های آنها، از محلی که بارها را پایین می آورند، و اینکه چه کسی از جمع آنان کشته می شود و چه کسی از آنها می میرد... (خطبه ۹۳ بخشی از بند ۱ صفحه ۱۳۷ و ۱۳۹).

مستندات جمله دوم از نهج البلاغه:

(از امام نور و معرفت بگیریید)

سلام خدا بر امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود:

آگاه باشید! بیناترین نگاه ها، نگاهی است که نظر و توجهش به خیر و خوبی باشد. آگاه باشید! شنواترین گوش هاگوشی است که پند و نصیحت را حفظ، و آن را قبول کند. ای مردم! از شعله چراغی که پند دهنده و پندپذیر است، روشنی بخواهید و از چشمه زلالی که از تیرگی ها صاف است، آب [معرفت] بردارید. (منظور امام علیه السلام از چراغ و چشمه خود آن حضرت است). **ای بندگان خدا! به نادانی خودتان تکیه نکنید و تسلیم هوا و هوس هایتان نباشید؛** برای اینکه وارد شونده به این منزل (نادانی هوا و هوس) بر لبه پرتگاهی در حال ریزش قرار گرفته است، که هلاکت را بر پشت خود از جایی به جای دیگر می برد، [آن هم] به سبب اندیشه ای [باطل] که بعد از اندیشه [باطلی] دیگر ایجاد [و ترویج] می کند اومی خواهد چیزی را [به چیزی دیگر که تناسبی ندارند] بچسباند که نمی چسبد و آنچه را که قابل نزدیک شدن نیست، به هم نزدیک کند. (خطبه ۱۰۵ بند ۴)

مستندات جمله سوم از نهج البلاغه:

سلام خدا بر امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود:

اگر از من اطاعت کنید، به خواست خدا شما را به راه بهشت خواهم برد، اگر چه [آن راه] سختی شدید و تلخ کامی داشته باشد. (خطبه ۱۵۶، بخشی از بند ۱).

(فرمایشات استاد): در معرفی نهج البلاغه:

گسترش و تبلیغ نهج البلاغه، از هزار سال جهاد در راه خدا بالاتر است.

بنیانگذار نهضت نهج البلاغه خوانی آسان فرمودند: اگر هزار سال در راه خدا عبادت کنی، شبها را شب زنده داری کنی، روزها را روزه باشی، و در راه خدا تمام عبادات را انجام بدهی، ترویج و آموزش یک خط نهج البلاغه از این کارها بالاتر و با ارزش تر است.

مستندات:

سلام خدا بر امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود:

تمام کارهای خوب، و جهاد در راه خدا، در برابر امر به معروف و نهی از منکر، مانند آب دهانی است در برابر دریای موج و عمیق همانا امر به معروف و نهی از منکر نه مرگی را نزدیک می‌کنند نه از مقدار روزی کم می‌کنند و از همه ی اینها بهتر سخن عادلانه در برابر حاکمی ظالم است.

(بخشی از حکمت ۳۷۴ صفحه ۶۱۷)

(فرمایشات استاد): در معرفی نهج البلاغه:

اطاعت از دستورات امیرالمؤمنین علیه السلام خیر دنیا و آخرت را بدنبال دارد و دوری از دستوراتش سبب شر دنیا و آخرت است.

استاد رحیمی در این زمینه فرمودند: هر کس امیرالمؤمنین علیه السلام را دارد، عقل، شرافت، جوانمردی، فهم دین، عبادت، نماز، روزه و حج و جهاد دارد و هر کس ندارد، هیچکدام را ندارد حتی اگر به ظاهراین عبادات را انجام دهد، خلاصه اینکه هر کس امیرالمؤمنین علیه السلام دارد، همه خوبی‌ها را دارد، هر کس امیرالمؤمنین ندارد همه بدی‌ها را به همراه دارد.

احادیث و روایات:

[ترجمه] روضة الواعظین: یکی از صحابه روایت می‌کند که مردی از انصار به حضور پیامبر صلی الله علیه و آله آمد و گفت: ای رسول خدا! اگر حضور در تشییع جنازه و حضور در محضر عالم آماده باشد، شما کدام یک را بیشتر دوست دارید که حاضر شوم؟ فرمود: اگر کسانی هستند که جنازه را جمع و دفن کنند، همانا حضور در مجلس عالم بتر از هزار تشییع جنازه و هزار عیادت بیمار و شب زنده داری هزار شب و روزه گرفتن هزار روز و صدقه دادن هزار درهم به مستمندان و هزار حج مستحب و هزار جهاد مستحب است که با مال و جان خود در راه خدا جهاد کنی و همه این‌ها کجا قابل مقایسه با محضر عالم نیست! مگر نمی‌دانی که خداوند به دانش پرستش و اطاعت می‌شود و خیر دنیا و آخرت همراه علم است و شر دنیا و آخرت با نادانی؟

[بحار الانوار الجامعه لدرر اخبار الائمة الاطهار علیهم السلام با ترجمه فارسی - «۲۳» - جلد ۱، صفحه ۲۰۴]

بخش چهارم

فرمایشات استاد رحیمی بنیانگذار نهضت نهج البلاغه خوانی آسان

مورد تاکید و پرتکرار (دارای اهمیت)

روزی ۱۰ دقیقه نهج البلاغه بخوانید.

بنیانگذار نهضت نهج البلاغه خوانی آسان در این زمینه فرمودند: اگر روزی ۱۰ دقیقه نهج البلاغه بخوانید عقل شما می شود عقل امیرالمؤمنین علیه السلام، حرف زدن شما می شود مثل او، سکوت شما می شود مثل او، خواب و بیداری شما می شود مثل او و رفتار شما می شود مثل او، لذا دست خود را بدهید به امیرالمؤمنین علیه السلام، دستش کجاست؟ جواب: همین نهج البلاغه دست امیرالمؤمنین علیه السلام است.

(فرمایشات استاد) تاکیدهای پرتکرار:

(در معنای امیرالمؤمنین علیه السلام).

«امیرالمؤمنین یعنی خوراننده غذای علمی به مومنان».

□ معنای لغوی امیرالمؤمنین:

معنای لغوی امیرالمؤمنین:

ابن منظور می گوید «أمیر» از ریشه «أمر» گرفته شده و به کسی گفته می شود که فرمان و اختیار دارد یا فرمان می دهد. بنابراین از نظر لغوی، امیر یعنی صاحب فرمان، فرمان روا یا حاکم (منبع: لسان العرب، ج ۴، ص ۳۳، ابن منظور، دار صادر - بیروت) و راغب اصفهانی می گوید «مؤمن» کسی است که دلش آرام گرفته و حقیقت را باور کرده است. از این رو «المؤمنین» یعنی باورمندان، ایمان داران یا معتقدان به خدا و پیامبر.

منبع: مفردات الفاظ القرآن، راغب اصفهانی، ص ۹۱ (ذیل ریشه «أمن») و ص ۱۲۷ (ذیل واژه «ایمان»).

□ تأویل معنای امیرالمؤمنین علیه السلام.

(احادیث و روایات):

احمد بن عمر گوید: از حضرت ابوالحسن علیه السلام پرسیدم، چرا آن حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام نامیده شد؟ فرمود: زیرا او مؤمنین را طعام علمی می دهد. مگر نشنیده ای که خدا را کتابش می فرماید: (و ما خانواده خود را طعام می دهیم ۶۴ سوره ۱۲).

و در روایت دیگر است که فرمود: زیرا خوراک مؤمنین از جانب اوست، او به آنها خوراک دانش می دهد.

شرح: مار، میمیر به معنی طعام دادن و آذوقه خوب برای خانواده تهیه کردن است، بنابراین این کلمه امیر صیغه متکلم وحده از فعل مضارع است که در اکثر کثرت استعمال لقب آن حضرت گشته است و ممکن است مقصود از روایت این باشد که حکام و زمامداران دیگر که امیر مردم هستند غذای جسمی و خواربار و آذوقه معاش آنها را منظم می‌کنند و در دسترس آنها می‌گذارند تا زندگی حیوانی آنها اداره شود ولی حکومت علی عَلَيْهِ السَّلَامُ علاوه بر جنبه معاش مردم از نظر غذای روحی و زندگی علمی و معنوی افراد مورد توجه است و اختصاص به مؤمنین هم دارد، زیرا تنها ایشانند که از علوم آن حضرت استفاده می‌کنند. (کتاب اصول کافی، جلد ۲، کتاب حجت، باب نادر، صفحه ۲۷۶ ترجمه مصطفوی).

(فرمایشات استاد) تاکیدهای پرتکرار:

حضرت امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَامُ در جلسه حضور دارند.

استاد رحیمی با یقین کامل در اکثر جلسات ابراز می‌دارند که حضرت در جلسه حضور دارند، و ما اگر به این باور برسیم، دو اثر مهم برایمان خواهد داشت، اول این که در حضور حضرت رعایت ادب را می‌کنیم از این حیث که کلامش را با دقت بیشتر و توجه بیشتر مد نظر قرار داده به کارهای جانبی (صحبت کردن و تلفن پاسخ دادن و ...) نمی‌پردازیم، دوم اینکه این باور به فهم نهج البلاغه کمک می‌کند زیرا خوراننده غذای علمی به کسی که حضورش را باور داشته باشد، می‌خوراند و ابهامات و سوالاتش را پاسخ می‌دهد.

دلیل استاد رحیمی بر این موضوع: از حضرت عزرائیل سوال کردند شما چطور می‌توانی در آن واحد جان یکی را در شرق عالم و جان دیگری را در غرب عالم بگیری؟

ایشان فرمود: اگر ظرفی در اختیارتان باشد چه حالی نسبت به آن ظرف دارید، هر گوشه ظرف را که بخواهید می‌توانید دست ببرید، کل زمین برای من مثل همان ظرف است که هر لحظه اراده کنم هر گوشه اش را دست بزنم می‌توانم. وقتی حضرت عزرائیل عَلَيْهِ السَّلَامُ چنین توانایی دارد، اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَامُ که در رتبه بالاتری از ملائک مقرب قرار دارند، قطعاً می‌توانند در آن واحد در چند مکان حضور داشته باشند.

دلیل دوم فرمایش حضرت که در خطبه ۸۷ نهج البلاغه فرمودند:

ای مردم! این روایت را از خاتم پیامبران صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ یاد بگیرید که فرمود:

«هر کس از ما (معصومان) می‌میرد، [در حقیقت] نمرده [و زنده] است و هر جسدی از ما که [تصور می‌کنید] می‌پوسد، [در واقع] نمی‌پوسد. پس آنچه را نمی‌دانید، نگویید زیرا بیشتر حقایق در چیزهایی است که انکار می‌کنید.

(فرمایشات استاد) تاکیدهای پرتکرار:

صاحب اختیار شما کیست؟

استاد ارجمند حاج بهرام رحیمی بعد از خواندن عبارات خطبه غدیر که در آنها توسط پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله تاکید بر این شده که امیرالمؤمنین علیه السلام صاحب اختیار شماست از اعضای جلسه تک به تک بصورت کارگاهی می پرسند؟ صاحب اختیار شما کیست؟ و آیا صاحب اختیار خود را خداوند و اهل بیت قرار داده ایم؟

در پاسخ: افراد مبتدی و ناآشنا با جلسه می گویند بله، صاحب اختیار ما خداوند و اهل بیت علیهم السلام هستند. که استاد تاکید می کنند که اگر اینگونه بود که عالم گلستان می شد، و حضرت حجت حدود ۲۰۰ سال در پس پرده غیبت نبودند، علت غیبت حضرت این است که به ایشان اختیار نداده ایم، ایشان اذعان می دارند که عمده اختیار ما در مالکیت نفس اماره و بعد شیطان و بعد خانواده و زن و فرزندمان است، و اگر اطاعتی از خداوند و اهل بیت علیهم السلام هم باشد، در مقایسه با آن سه مورد ذکر شده، بسیار ناچیز است. در اینجا استاد می فرمایند ما باید دستورات اهل بیت علیهم السلام علی الخصوص دستورات امیرالمؤمنین علیه السلام در نهج البلاغه را خوب بفهمیم و عمل کنیم تا صاحب اختیارمان باشند. و در پایان دعا می کنند که خداوند! صاحب اختیار ما را خداوند و اهل بیت علیهم السلام قرار بدهد و صاحب اختیار ما را نفس و شیطان و زن و فرزند قرار ندهد. (الهی آمین).

(فرمایشات استاد) تاکیدهای پرتکرار:

نزد طبیبِ طبیبان عالم رفتی، دردت را بگو...

در اکثر جلسات استاد بصورت کارگاهی، سئوالاتی از اهل جلسه می پرسند که بعضاً افراد تازه وارد اشکال می کنند که چرا سوال می کنید و از عیوب می پرسید، بنیانگذار نهضت نهج البلاغه خوانی آسان در این زمینه می فرمایند: وقتی ما معتقدیم حضرت در جلسه حضور دارند و ایشان بعد رسول خدا، طبیب طبیبان عالم هستند، وقتی پیش طبیب هستی اگر ابراز سلامت کنی، درد هایت درمان نمی شود، و اگر بگویی می دانم، جهلت درمان نمی شود، پس نزد طبیب دردهایت را بگو و مریضی هایت را شکوه کن و بگو یا علی من نادانم و هیچ نمی دانم، شما یادم بدهید؟ و من مریض هستم، شما درمانم کنید. وقتی اینگونه شد حضرت هم درمان می کند و هم جهل انسان را به عقل تبدیل می نماید.

(فرمایشات استاد) تاکیدهای پرتکرار:

مشاور خود را امیرالمؤمنین علیه السلام قرار دهید.

سلام خدا بر آقا امیرالمؤمنین علیه السلام در نامه ۵۳، بخشی از بند ۴ فرمودند: هرگز شخص بخیل را در مشورت خود وارد نکن، که از فضل و بخشش باز می‌دارد و تورا از فقر می‌ترساند. همچنین هرگز با ترسو مشورت نکن، که تورا در کارها سست و ناتوان می‌کند؛ و با حریص و طمعکار مشورت نکن، که سیری ناپذیری به سبب ستمکاری را برایت زیبا جلوه می‌دهد. بخل، ترس و حرص، غریزه‌های گوناگونی اند که بدگمانی به خداوند، آنها را [در انسان] جمع می‌کند.

همچنین حضرت در حکمت ۳۸ نهج البلاغه ۴ نکته مهم را در مورد انتخاب دوست تأکید می‌کنند و می‌فرمایند: تازمانی که به این نکته‌ها عمل می‌کنی به تو ضرر نمی‌رسد:

پسرم! از دوستی با احمق دوری کن، برای این که او می‌خواهد به تو سود برساند ولی به تو ضرر می‌زند. از دوستی با بخیل دوری کن، زیرا آن موقعی که به او سخت نیازمندی به تو کمک نمی‌کند. از دوستی با بدکار دوری کن، برای این که او تورا به چیز کمی می‌فروشد؛ و از دوستی با دروغ‌گو دوری کن، زیرا او مانند سراب است: دورا به تو نزدیک، و نزدیک را به تو دور نشان می‌دهد.

استاد رحیمی در ذیل این دو مطلب از نهج البلاغه می‌فرمایند: دنبال کسی نگردید که این صفت‌ها را داشته باشد، نهج البلاغه شبیه آینه، عیب‌هایتان را به شما نشان می‌دهد، و می‌فرمایند همه مردم (غیر معصومین) این عیب‌ها را کم و بیش دارند، مگر کسانی که به امیرالمؤمنین علیه السلام چشم گفته باشند (تسلیم او امراهل بیت علیهم السلام باشند). ولذا ما باید مشاور خودمان را امیرالمؤمنین علیه السلام قرار دهیم، و هر چه فرمودند بدون چون و چرا تسلیم او امرشان باشیم، وقتی اینگونه شدیم بواسطه حضرت، و بواسطه نهج البلاغه می‌توانیم به دیگران مشورت دهیم، مشروط به اینکه نظرات شخصی خودمان را دخالت ندهیم و عین کلام حضرت در هر موضوع را بیان کنیم، نه یک کلمه بیشتر و نه یک کلمه کمتر.

(فرمایشات استاد) تاکیدهای پرتکرار:

به کسی که چهار چیز دادند از چهار چیز محروم نباشد.

سلام خدا بر آقا امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود:

(چهار توفیق مهم) هر کس چهار چیز به او داده شود، از چهار چیز محروم نمی‌شود: هر کس توفیق دعا کردن به او داده شود، از اجابت دعا محروم نمی‌شود، هر کس توفیق توبه به او داده شود، از قبول شدن توبه محروم نمی‌شود. هر کس توفیق استغفار به او داده شود، از آمرزش محروم نمی‌شود؛ و هر کس توفیق شکرگزاری به او داده شود، از زیاد شدن [نعمت‌ها] محروم نمی‌شود. (حکمت ۱۳۵)

فرمایشات استاد: استاد رحیمی، این توفیقات را بسیار اهمیت داده و غنیمت شمرده پس از این حکمت اینگونه دعا می‌کنند و جمعیت حاضر در جلسه «الهی آمین» می‌گویند

خداوند! به ما توفیق دعا کردن عطا بفرما بعد برای ظهور حضرت حجت دعا می‌کنند.

خداوند! ما را از اهل توبه قرار بده و گناهان ما را ببامرز.

خداوند! ما را از مستغفرین قرار بده.

خداوند! ما را از شاکرین قرار بده.

(فرمایشات استاد) تاکیدهای پرتکرار:

می‌خواهی روزیت فراوان شود.

در نهج البلاغه، در مواردی که سخن از روزی می‌شود، استاد می‌فرماید اگر می‌خواهید بدون زحمت (کم کار کنید و زیاد روزی داشته باشید) مایحتاج اولیه زندگیتان که تامین شد، بیش از آن فعالیت نکنید و مابقی وقتتان را برای امیرالمؤمنین علیه السلام کار کنید. هم دنیایتان آباد می‌شود و هم آخرتتان و بعد استاد می‌کنند به حکمت ۲۶۹ نهج البلاغه.

سلام خدا بر آقا امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود:

(مردم شناسی): مردم در دنیا در کار کردن دودسته اند: یکی آنکه در دنیا برای دنیا کار می‌کند، و دنیا او را از آخرتش غافل می‌سازد. او بر بازماندگان خود از تهیدستی هر آسان است، و از تهیدستی [آخرت] خود نمی‌ترسد؛ پس عمر خود را در راه سود دیگران از دست می‌دهد. دیگری آن که در دنیا برای آخرت کار می‌کند، و آنچه از دنیا برای اوست بدون این که [برای دنیا]

کار کرده باشد به او می‌رسد؛ پس او بهره‌ر هر دو جهان را به دست می‌آورد، و مالک هر دو جهان می‌شود، و پیش خدا آبرومند می‌گردد، و هر حاجتی از خدا درخواست می‌کند، روا می‌شود.

همچنین در مورد روزی:

سلام خدا بر آقا امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود:

(انواع روزی)

روزی بردونوع است: روزی ای که به دنبال انسان است و روزی ای که انسان به دنبال آن است.

هرکس به دنبال دنیا است، مرگ هم به دنبال اوست تا او را از دنیا بیرون کند، و هرکس خواهان آخرت است، دنیا به دنبال اوست تا او روزی خود را به طور کامل از دنیا بگیرد. (حکمت ۴۳۱).

(فرمایشات استاد) تاکیدهای پرتکرار:

چرا امیرالمؤمنین علیه السلام دستوراتش تعطیل است؟ و چه کسانی تعطیل کردند؟

در کجای این مملکت ما دستورات و فرامین حضرت اطاعت و اجرا می‌شود؟

در آموزش و پرورش ما، در ادارات ما، در دانشگاه‌های ما، در حوزه‌های علمیه، در کجا اجرا می‌شود؟، اگر کسی سراغ دارد بفرماید، علت چیست چرا تعطیل است؟ و چه کسانی تعطیل کرده‌اند؟ آیا دشمنان تعطیل کرده‌اند یا دوست نمایان و دوستان بی‌عرضه!، دشمن که کارش دشمنی است و از او توقعی نیست، این دوستان اهل بیت علیهم السلام بوده‌اند که بعضی برای اسم درآوردن، بعضی برای نان درآوردن این کار را کردند. عالم و عارف و همه دسته جمعی حرف زدند و اجازه ندادند و مجال ندادند حضرت صحبت کنند.

احادیث و روایات: (صراط روی گردانی شده ...)

« وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا » حضرت پیامبر ﷺ فرمودند: پروردگارا! قوم من این قرآن را رها کردند، و حضرت امیرالمؤمنین ﷺ ذیل این آیه فرمودند: من همان ذکری هستم که فراموش شد، همان راهی هستم که از آن سرپیچی شد، همان ایمانی هستم که به آن کفرورزیده شد، همان قرآنی که مهجور ماند، همان دینی که تکذیب شد و همان صراطی هستم که از آن روی گردانی شد.

(الکافی جلد ۸ صفحه ۲۸ حدیث ۴ و تفسیر البرهان ذیل آیه ۳۰ سوره فرقان)

(فرمایشات استاد) تاکیدهای پرتکرار:

اگر می‌خواهیم مشکلات جامعه حل شود باید به نهج البلاغه (معروف اصلی) بپردازیم.

احادیث و روایات:

[ترجمه] کنز الفوائد: محمد بن سائب کلینی گفت، وقتی حضرت صادق علیه السلام به عراق آمد در حیره منزل کرد. ابوحنیفه خدمت امام علیه السلام رسید و چند سؤال کرد، از آن جمله پرسید، فدایت شوم امر به معروف چیست؟ فرمود: ابوحنیفه! معروف آن کسی است که در میان اهل آسمان معروف و در میان اهل زمین معروف است و او امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب است. عرض کردم: فدایت شوم، منکر چیست؟ فرمود: آن دو نفر که به او در مورد حقش ستم روا داشتند و مقام او را گرفتند و مردم را بر دوش او سوار کردند. ابوحنیفه گفت: مگر منکر این نیست که ببینی شخصی مشغول معصیت خدا است و او را بازداري؟ امام صادق علیه السلام فرمود: این امر به معروف و نهی از منکر نیست، این کار خوبی است که انجام داده.

[بحار الانوار الجامعه لدرر اخبار الایمه الاطهار ﷺ با ترجمه فارسی - جلد ۱۰، باب ۱۳، بخشی از حدیث ۱۰، صفحه ۲۰۹، انتشارات مجازی قائمیه اصفهان]

(فرمایشات استاد) تاکیدهای پرتکرار:

عالم فقط اهل بیت علیهم السلام هستند، و به بقیه مردم عالم اطلاق نمی شود.

احادیث و روایات:

عَنْ جَمِيلٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ:

«يَعُدُّو النَّاسَ عَلَى ثَلَاثَةِ أَصْنَافٍ:

عَالِمٍ، وَمُتَعَلِّمٍ، وَعُثَاءٍ، فَنَحْنُ الْعُلَمَاءُ، وَشِيعَتُنَا الْمُتَعَلِّمُونَ، وَسَائِرُ النَّاسِ عُثَاءٌ»^۱.

جمیل می گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدم می فرمود: مردم سه دسته می شوند:

دانشمند، دانش آموز و خاشاک [و فرومایه]

دانشمندان ما هستیم

و دانش آموزان، شیعیان ما می باشند

و دیگر مردمان، خاشاک روی آب اند.

احادیث و روایات: (نهج البلاغه)

(شناخت مردم، علم و عالم و حجت الهی)

کمیل بن زیاد می گوید امیر مومنان علی بن ابی طالب علیه السلام دست مرا گرفت و به

طرف صحرا بیرون برد. وقتی به صحرا رسید، آه اندوهناک بلندی کشید!

و سپس فرمود: ای کمیل بن زیاد! این قلبها مانند ظرف هایی هستند که بهترین آنها،

نگهدارنده ترین آنهاست. پس آنچه می گویم از من نگه دار و به خاطر بسپار:

مردم سه دسته اند:

[اول] عالم ربّانی (دین شناس کامل که از طرف خداوند مردم را تربیت می کند)، [دوم] یاد

گیرنده در مسیر نجات (دین) و [سوم] افرادی مانند [مگس های کوچک که به دنبال هر سرو

صدایی می روند و با وزش هر بادی (عقیده و نظری) به سوی می چرخند. [این دسته سوم] از

روشنایی علم نوری نمی گیرند و به ستون مطمئنی (عالم ربّانی) پناه نمی برند....

پیشنهاد می شود متن کامل حکمت ۱۴۷ صفحه ۵۶۵ با دقت خوانده شود.

۱. اصول کافی، جلد اول، کتاب فضل علم، باب ۳، اصناف مردم، ح ۴، صفحه ۱۱۸ ترجمه، حجة الاسلام

شیخ حسین انصاریان.

(فرمایشات استاد رحیمی بنیانگذار نهضت نهج البلاغه خوانی آسان):

بر اساس این حکمت، دسته اول که عالم ربانی نام برده شده فقط و فقط اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَامُ اند، کسانی که خطایی و اشتباهی در کلام آنها نیست و به هیچ عنوان خطا و اشتباه ندارند، و دسته دوم: پیروان اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَامُ اند که شاگردان آنها محسوب می‌شوند، و حسب تلاش و کوششان، می‌شوند شاگردان ممتاز [مثل: مراجع عظام]، و شاگردان کم تلاش تر هم می‌شوند مردم عادی، و کسانی هم که از اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَامُ تبعیت ندارند، پشه‌های سرگردان هستند، گرچه دارای مدارک و مدارج (به ظاهر علمی) باشند.

شبهه پرتکرار و پاسخ استاد رحیمی:

سوال: اگر نهج البلاغه شرح و تفسیر نمی‌خواهد و فقط روخوانی است، پس برویم منزل خودمان روخوانی کنیم.

پاسخ استاد رحیمی: اول اینکه اگر قرار بود منزل بخوانید، چرا تا بحال این کار را نکرده اید و دیگران نیز طول تاریخ این کار را به این شیوه انجام نداده اند، دوم اینکه حضرت امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَامُ در خطبه ۱۲۷ فرمودند که: «همیشه با بزرگ ترین جمعیت [که طرفدار حق اند] باشید؛ برای اینکه دست خدا (یاری خداوند) با جماعت است. از تفرقه دوری کنید؛ زیرا انسان جدا شده از مردم، نصیب شیطان است، همان طور که گوسفند جدا شده از گله، طعمه گرگ است. سوم اینکه نهج البلاغه فقط روخوانی نیست و گام اول نهج البلاغه روخوانی است و همانطور که در صفحه ۱۲ همین جزوه در مقدمه کتاب ترجمه آسان برای نهج البلاغه ۵ مرحله عنوان گردیده است و چهارم استناد به حدیث امام رضا عَلَيْهِ السَّلَامُ است که در ذیل همین مطلب می‌آید.

نزول رحمت خدا به دعای آقامون امام رضا علیه آف تحیه و الثناء

عَنْ عَبْدِ السَّلَامِ بْنِ صَالِحِ الْهَرَوِيِّ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ:

رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا أَحْيَا أَمْرَنَا فَقُلْتُ لَهُ فَكَيْفَ يُحْيِي أَمْرَكُمْ قَالَ يَتَعَلَّمُ عُلُومَنَا وَيُعَلِّمُهَا النَّاسَ فَإِنَّ النَّاسَ لَوْ عُلِمُوا مَحَاسِنَ كَلَامِنَا لَاتَّبَعُونَا.

عبد السلام بن صالح هروی گوید: شنیدم حضرت رضا علیه السلام می فرمود:

رحمت خدا بر بنده ای باد که امر ما را زنده دارد. عرض کردم: امر شما چگونه زنده گردد؟ گفت: علوم ما را فرا گیرد و آن را به مردم نیز بیاموزد، زیرا اگر مردم زیبائی و شکوه سخن ما را دریابند حتماً بما گرایش پیدا می کنند و پیرو ما می شوند. (معانی الاخبار، ح ۱ ص ۱۸۰)

احادیث و روایات: اهل بیت علیهم السلام نقل احادیث دور همی را دوست دارند.

قال الصادق علیه السلام لفضیل: اتَّجَلِّسُونَ وَتُحَدِّثُونَ؟ قَالَ نَعَمْ جُعِلَتْ فِدَاكَ، قَالَ إِنَّ تِلْكَ الْمَجَالِسَ أَحَبُّهَا فَأَخْبُوا أَمْرَنَا، يَا فَضِيلُ فَرَحِمَ اللَّهُ مَنْ أَحْيَا أَمْرَنَا.

امام صادق علیه السلام از «فضیل» پرسید: آیا (دور هم) می نشینید و حدیث می گوئید؟ گفت: آری قربانت شوم. فرمود: اینگونه مجالس را دوست دارم، پس امر (امامت) ما را زنده بدارید. ای فضیل! خدای رحمت کند کسی را که امر و راه ما را احیا کند. (وسائل الشیعه، جلد ۱۰، صفحه ۳۹۲)

جمع بندی و نتیجه گیری از جزوه در مورد فرمایشات استاد رحیمی

□ مقدمه

نهج البلاغه گنجینه‌ای بی‌نظیر از معارف آسمانی است که کلمات امیرالمؤمنین علی علیه السلام را در قالب خطبه‌ها، نامه‌ها و حکمت‌ها به دست ما رسانده است. این کتاب نه تنها راهنمایی برای مؤمنان، بلکه نسخه‌ای کامل برای هدایت فردی، اجتماعی، و تربیتی است. سخنان استاد حاج بهرام رحیمی، نوری است بر این راه که نشان می‌دهد چگونه می‌توان با تکیه بر نهج البلاغه، جامعه‌ای پویا، آگاه و الهی ساخت.

□ جایگاه نهج البلاغه در تربیت انسان

امیرالمؤمنین علیه السلام فرمودند: «من کسی هستم که هر چه هست می‌دانم». این جمله کوتاه، عمیق‌ترین شناخت از جایگاه امام را بازگو می‌کند. نهج البلاغه، تجلی این علم گسترده است و می‌تواند عقل را کامل، وجدان را بیدار، و دل را روشن سازد.

برای مربيان، نهج البلاغه باید اصل باشد نه ابزار جانبی. هر روز ده دقیقه تدبیر در آن، بهتر از ساعت‌ها سخنرانی بی‌پشتوانه است. باید آن را چشید، نه فقط خواند.

□ نهج البلاغه؛ راه نجات فرد و جامعه

از نظر استاد رحیمی:

نهج البلاغه بالاتر از گنبد و بارگاه است.

بالاتر از کعبه و صفا و زمزم است.

حتی بالاتر از شب قدر است، اگر درک شود.

زیرا نهج البلاغه نه فقط متن، بلکه حضور زنده‌ی امیرالمؤمنین علیه السلام است. کسی که آن را بخواند، خود حضرت معلمش می‌شود.

تربیت انسانی که نهج البلاغه نخوانده، تربیتی ناقص است. جامعه‌ای که با سخنان حضرت علی علیه السلام آشنا نیست، از عقل، غیرت و ایمان فاصله دارد.

□ نهج البلاغه برای مردم

برای مردم عادی، نهج البلاغه یک کتاب سخت نیست؛ یک راه ساده برای رشد است. سخنان حضرت طوری بیان شده که برای فهم همگان مناسب است. به قول پیامبر: «یا علی، من و تو پدران این امت هستیم». پدر طوری سخن می‌گوید که همه فرزندان او بفهمند.

اگر روزی ده دقیقه نهج البلاغه بخوانیم، خود و خانواده‌مان را به اهل بهشت نزدیک کرده‌ایم. فهمیدن و عمل به این کلمات، از هزار سال عبادت با ارزش تر است.

□ هشدارها و تلنگرها:

استاد رحیمی با صراحت می‌فرماید:

«بدون امیرالمؤمنین، عقل و دین تعطیل است.»

«کسی که نهج البلاغه را بفهمد، عقلش می‌شود امیرالمؤمنین.»

«هرکس از نهج البلاغه دور شود، در حقیقت از هدایت جدا شده است.»

مربیان باید مراقب باشند که در آموزش دین، حضرت علی عَلَيْهِ السَّلَامُ و نهج البلاغه را به حاشیه نبرند.

□ وظیفه ما

مربیان: باید نهج البلاغه را اصل در آموزش قرار دهند؛ نهج البلاغه را بفهمند، بچشند، و به دیگران منتقل کنند.

عموم مردم: روزانه زمانی را به این گنج آسمانی اختصاص دهند و آن را بخوانند، چون نهج البلاغه، قلب‌های مرده را زنده می‌کند.

□ نتیجه‌گیری

نهج البلاغه نسخه‌نهایی تربیت الهی است. آن را باید شناخت، به آن عمل کرد، و آن را به دیگران رساند. مربی‌ای که از نهج البلاغه تغذیه نکند، مربی حقیقی نیست؛ و مردمی که بدون آن زندگی کنند، از حقایق دورند.

امروز بیش از هر زمان، جامعه ما به بازگشت به نهج البلاغه نیاز دارد. بیایید این چراغ خاموش را دوباره روشن کنیم.

فضیلت‌های دعای یا من اظهر الجمیل:

از پیغمبر ﷺ روایت فرمودند که جبرئیل با این دعاء از آسمان بر او فرود آمد در حالی که شادان و خندان بود و عرض کرد که السلام علیک یا محمد حضرت فرمود: وعلیک السلام یا جبرئیل، جبرئیل عرض کرد که خدای عز و جل هدیه ای را بسوی تو فرستاده، حضرت فرمود که ای جبرئیل آن هدیه چیست؟ جبرئیل عرض کرد که سخنانی چند است از گنج‌های عرش که خدا تو را به آنها گرامی داشته است، پس پیامبر ﷺ فرمود: ای جبرئیل پس پاداش این سخنان چیست؟ فرمود: هیهات هیهات علم از بین رفت! اگر فرشتگان آسمان‌های هفتگانه و زمین‌های هفتگانه جمع شوند تا پاداش آن را تا روز قیامت توصیف کنند نمی‌توانند یک جزء از هزار جزء آن را وصف کنند. پس زمانی که بنده بگوید:

"یا من اظهر الجمیل وستر القبیح" خدا با رحمت خود در دنیا او را بیوشاند و در آخرت او را نیکو گرداند و خدا هزار پرده در دنیا و آخرت بر او بیوشاند و زمانی که بگوید: "یا من لم یواخذ بالجریره و لم یهتک الستر" خدا در روز قیامت او را محاسبه نکند و پرده او را ندرد در روزی که پرده‌ها دریده می‌شود و زمانی که بگوید: "یا عظیم العفو" خدا گناهان او را بیامرزد اگر چه گناهانش مثل کف دریا باشد و زمانی که بگوید:

"یا حسن التجاوز" خدا از او درگذرد حتی دزدی و شراب خوردن و ترس‌های دنیا و غیر آن از گناهان کبیره را و زمانی که بگوید: "یا واسع المغفره" خداوند عز و جل هفتاد در از رحمتش را برای او باز کند پس او در رحمت خداوند عز و جل فرو می‌رود تا از دنیا برود و زمانی که بگوید: "یا باسط الیدین بالرحمه" خدا دستش را با رحمت بر او باز کند و زمانی که بگوید: "یا صاحب کل نجوی و یا منتهی کل شکوی" خداوند عز و جل از اجر پاداش هر مصیبت زده ای و هر سالمی و هر مریضی و هر ضرر دیده ای و هر بیچاره ای و هر فقیری تا روز قیامت به او عطا کند و زمانی که بگوید: "یا کریم الصفح" خدا او را مورد کرامت قرار دهد همان طوری که پیامبران را مورد کرامت قرار می‌داد و زمانی که بگوید: "یا عظیم المن" خدا در روز قیامت آرزوی او و آرزوی همه مخلوقات را به او عطا کند و زمانی که بگوید: "یا مبتدئا بالنعم قبل استحقاقها" خدا از پاداش، به تعداد هر کسی که نعمت‌های او را شکر کرده است به او عطا کند و زمانی که بگوید: "یا ربنا و یا سیدنا" خداوند تبارک و تعالی بگوید ای فرشتگان من شاهد باشید که من او را آمرزیدم و از پاداش به تعداد هر کسی و هر چیزی که آن را خلق کردم در بهشت و جهنم و آسمان‌های هفتگانه و زمین‌های هفتگانه و خورشید و ماه و ستارگان و قطرات باران‌ها و انواع مخلوقات و کوه‌ها و سنگ‌ریزه و خاک و غیر آن و عرش و کرسی به او عطا کردم و زمانی که بگوید: "یا مولانا" خدا دل او را از ایمان پر کند و زمانی که بگوید:

"یاغایه رغبتنا" خدا در روز قیامت آرزوی او و مثل آرزوی همه مخلوقات را به او عطا کند و زمانی که بگوید: "اسئلك یا الله ان لا تشوه خلقی بالنار" خداوند جبار جل جلاله بگوید: [این] بنده من آزادی از آتش جهنم را از من درخواست کرد ای فرشتگان من شاهد باشید که من او را از آتش جهنم آزاد کردم و پدر و مادر و خواهران و برادران و کسان و فرزندان و همسایگانش را نیز آزاد کردم و او را شفیع قرار دادم در حق هزار نفر از کسانی که آتش جهنم برای آنها واجب شده بود و او را از آتش جهنم پناه دادم پس ای محمد این سخنان را به پرهیزکاران یاد بده و اینها را به منافقان یاد نده زیرا که این سخنان دعایی است که برای گویندگان آن مستجاب است ان شاء الله و این سخنان دعای اهل بیت المعمور است در گرداگرد آن زمانی که به دور آن طواف می‌کنند. (ترجمه آقای حسین روشنی)

آدرس متن عربی حدیث: توحید شیخ صدوق، باب ۲۹ اسماء الله، حدیث ۱۴ صفحه ۳۳۰ ترجمه محمد علی سلطانی، انتشارات نبوغ، ۱۳۹۲

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

به نام خداوند بخشنده ی مهربان

يَا مَنْ اَظْهَرَ الْجَمِیْلَ وَ سَتَرَ الْقَبِيْحَ

ای آنکه که زیبائی را آشکار می سازی و زشتی ها را می پوشانی،

يَا مَنْ لَمْ یُؤَاخِذْ بِالْجُرْیَةِ وَلَمْ یَمِیْتِكِ

ای آنکه که بندگان را بر خطایشان سرزنش نمی کنی و پرده حرمت را هتک نمی کنی،

السِّتْرِ يَا عَظِیْمَ الْعَفْوِ يَا حَسَنَ التَّجَاوُزِ

ای دارای عفو عظیم، ای نیکو درگذرنده،

يَا وَاَسِعَ الْمَغْفِرَةَ يَا بَاسِطَ الْیَدِیْنِ بِالرَّحْمَةِ

ای آنکه آمرزشت فراگیر است، ای که دستانت به رحمت گشاده است،

يَا صَاحِبَ كُلِّ نَجْوٰی و [یا] مُنْتَهٰی كُلِّ شَكْوٰی

ای صاحب هر نجوایی و ای سرانجام هر دادخواهی،

يَا كَرِیْمَ الصَّفْحِ يَا عَظِیْمَ الْمَنِّ يَا مُبْتَدِئًا

ای آنکه کریمانه از گناهان درگذری، ای آنکه دارای نعمت عظیمی،

بِالنِّعَمِ قَبْلَ اسْتِحْقَاقِهَا يَا رَبَّنَا

ای آغازگر نعمت ها پیش از شایستگی بندگان، ای پروردگار ما

و يَا سَيِّدَنَا و يَا مَوْلَانَا و يَا غَايَةَ رَغْبَتِنَا

و ای سرور ما و ای مولای ما و ای نهایت آرزوی ما،

اَسْأَلُكَ يَا اللّٰهُ اَنْ لَا تُشَوِّهَ خَلْقِي بِالنَّارِ

از تو می خواهم ای خداوند که خلقتم را با آتش، زشت نسازی

مؤسسه «نهضت نهج البلاغه خوانی آسان»

مؤسسه فرهنگی - مردمی نهضت نهج البلاغه خوانی آسان از سال ۱۳۸۲ به همت و مدیریت استاد ارجمند حاج بهرام رحیمی بنیان گذار این نهضت، فعالیت خود را آغاز کرد. هدف اصلی این حرکت، آسان سازی فهم نهج البلاغه برای عموم مردم بود؛ به گونه ای که هر فرد، از هر قشر و با هر سطحی از دانش، بتواند بدون نیاز به شرح و تفسیر، مستقیماً با کلام نورانی امیرالمؤمنین علیه السلام ارتباط برقرار کند و سخنان ایشان را به روش ساده، روان و قابل فهم بخواند، بفهمد و در زندگی خود به کار گیرد.

آغاز حرکت

استاد رحیمی این مسیر را بدون امکانات شخصی و با توکل به خداوند متعال و توسل به اهل بیت علیهم السلام و تکیه بر ایمان و اخلاصی که داشتند آغاز کردند. ایشان برای ترویج فرهنگ نهج البلاغه از شمال تا جنوب و از شرق تا غرب کشور، به استان ها و شهرهای مختلف از جمله اصفهان، مازندران، تهران، البرز، قم، خرم آباد و بسیاری مناطق دیگر سفر کردند و جلسات مردمی نهج البلاغه خوانی را پایه گذاری نمودند.

در ابتدای راه، سختی ها و مخالفت هایی از سوی برخی افراد وجود داشت؛ زیرا این روش برای بسیاری تازگی داشت و حتی عالمان و فرهیختگان نیز با آن آشنا نبودند. اما استاد رحیمی با صبر، استقامت و توکل بر خداوند به کار خود ادامه دادند تا سرانجام این شیوه، دل های مردم را تسخیر کرد و محافل نهج البلاغه خوانی آسان، رونق گرفت.

ثمرات و گسترش کار

امروز، پس از سال ها تلاش خالصانه، صدها جلسه نهج البلاغه خوانی آسان در نقاط مختلف کشور به همین روش در حال برگزاری است. در این جلسات، مردم از هر قشر و سنی، لذت درک مستقیم سخنان امیرالمؤمنین علیه السلام را تجربه می کنند و آموزه های علوی را سرلوحه ی زندگی خود قرار می دهند.

ثبت رسمی و ادامه مسیر

در سال ۱۴۰۳، این نهضت به صورت رسمی با عنوان «مؤسسه نهضت نهج البلاغه خوانی آسان» و با شماره ثبت ۵۸۸۰۱ در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به ثبت رسید.

اکنون مؤسسه آمادگی دارد تا در سراسر کشور، در ادارات، ارگان‌ها، مدارس، دانشگاه‌ها، مساجد و حسینیه‌ها، جلسات نهج البلاغه خوانی آسان را برگزار کند و همچنین روش تدریس و برگزاری این جلسات را از طریق جزوه‌ها و کلاس‌های حضوری و مجازی به علاقه‌مندان آموزش دهد.

دعای پایانی

از خدای بزرگ مسئلت داریم که توفیق خدمت‌گزاری در راه گسترش معارف نهج البلاغه را به همه‌ی ما عطا فرماید و این حرکت را زمینه‌ساز ظهور حضرت ولی عصر (عج) قرار دهد.

کد ثبت: ۵۸۸۰۱

مؤسسه نهضت نهج البلاغه خوانی آسان

آدرس کانال در پیام رسان ای‌تا: https://eitaa.com/M_nahj_asan

تلفن: ۰۹۹۳۶۳۹۰۳۸۸ - ۰۲۱۵۵۶۲۳۲۳۶